

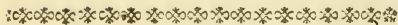
Oct. 15.

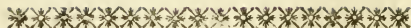
7

O R A I N

GHAIDHEALACH.

ENTERED IN
STATIONERS HALL,

According to Act of Parliament.

ORA IN

GHAIDHEALACH.

LE

DONCHADH MAC-AN-T-SAOIR.

Clódh-bhuailt' ann DUN-EIDIN,
Le A. MAC-DHÓNUIL, air son an Ughdair.

M. DCC. LXVIII.

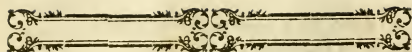

A N C L A R.

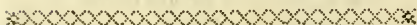
ORAN do chloidheamh Mhic-an-leisdeir, agus do bhl r na h Eaglais-bric	I
Oran do Thailbeart a fhuaradh o Bhan-ri' Mérai	6
Oran do 'n Mhufg	10
Oran do 'n Righ	13
Oran do Mhorair Ghleann-urchaidh	19
Oran Coir'-a-cheathaich	27
Oran Cumhadh Coire-cheathaich	35
Oran feacharan feilg	41
Oran do Ion Caimbeul a' bhanc	44
Oran do Ghleann-urchaidh	52
Oran an t Samhraidh	55
Oran do Chaiptean Donnacha Caimbeul, ann Geard Dhuin-eidin	65
Oran do charaid Táileir, air son cuairt fhuir- ghidh	72
Oran do'n Táileir, ann éirig óran a rinn ei- fean ann an ádhbhar a charaid	74
Cumha' Ghileaspaig Achaladoir	82
Cumha'	

Cumha' Chailein Ghleann-iudhair	88
Oran do'n Bhrigis	95
Marbh-ran Coilich	100
Oran, mar gun deanadh Nian é do Niain eile	104
Oran Beinn-Dourain	107
Oran do Chéile	130
Oran do leanabh-altrom	137
Oran gaoil	140
Oran fúgraidh	143
Oran do chaora a fhuaradh a ghibht o mhnaoi uafail áraid	148
Oran luaidh	158

O R A I N G H A I D H E A L A C H.

O R A N I.

*Oran do chloidheamb Mhic-an-leastair, agus do
bhlár na h Eùglais brice *.*

L A' dhuinn air mach-thìr Alba,
Na bha dh'armailt aig a chuigse,
Thachair iad oirne na reabail,
'S bu neo'-aobhain linn a chuideachd ;
'Nuair a chuir iad an ratreud oirn,
'Siad 'nar diaigh a los ar morta,
'S mur deanamaid feum le'r casan,
Cha d'thug finne frad le'r musgan.

* 'Se fo ceud oran an ughdair.

'S a dol an coinnimh a Phrionnfa,
 Gu'm bu shunntach a bha finne,
 Shaoil finn gu'm faigheamaid cúis deth,
 'S nach ro dhuin, ach dol g'a shireadh;
 Nuair a bhuail iad air a cheile,
 'S ard a leumamaid a tilleadh,
 'S ghabh finn amach air an abhuin,
 'S dol g'ar n amhaich ann san linne.

'Nam do dhaoineibh dol nan eitidh,
 Los na reabalaich a thilleadh,
 Cha do shaoil finn, gus na gheil finn,
 Gur finn fhein a bhí'dhte 'g iomain;
 Mar gu'n rachadh cú ri caoiribh,
 'S iad 'nan ruith air aodain glinne,
 'S ann marfin a ghabh iad fgaoileadh
 Air an taobh air an ro finne.

Sin 'nuair thainic cach 'fa dhearbh iad,
 Gu'm bu shearbh dhuin dol 'nan cuideachd;
 'Se 'n troup Gallta g'an ro chall fin,
 Fhuair iad am marbha' 's am morta';
 'San a theich finn as na cianuibh
 'N diaigh trian aguin a thuiteam.
 'S cha d' theid me tuille gu dílinn
 Chuideacha le Rí na cuigse.

Bha na heich gu crúitheach, frianach,
 Girteach, iallach, fiamhach, troupach,
 'S bha na fir gu h armach, foghlumt',
 Air an fúnrachadh gu morta.
 'Nuair a thachair ribh clann Donuil,
 Chum iad cumhail air an uchdan.
 'S lion'ar spóldaich a bha leónta
 Air an lón an diaigh tuiteam.

Dh'eirich fuathas ann san ruaig dhuin,
 'Nuair a dh'aom an fluagh le leathud,
 Bha Prionns' Tearlach le chuid Francach,
 'S iad ann geall air teachd 'nar rathad.
 Cha d' fhuair finn focal command'
 A dh'iaruidh ar naimhdean a sgathadh ;
 Ach comas sgaoilidh feadh an tfaoghail,
 'S cuid aguin gun fhaotain fhathasf.

Sin 'nuair thainic mise dhathigh,
 Dh' ionnfuidh Ghilaspic o'n Chrannuich,
 'Sann a bha é 'n fin co'-fhiata,
 Ri broc-lia a bhiodh ann garuidh ;
 Bha é duilich ann san ám fin,
 Nach ro ball aige r'a tharruing,
 'S mor an diú'ail na bha dhí air
 Cloidheamh sinnfireachd a shean-athar.

Morain iarruing air bheug faobhair,
 Gu'm b'e fud eagus a chloidheamh,
 'Se gu lubach, leumnach, bearnach,
 'S bha car cam ann, ann fan amhuich,
 Dh'fhag é mo chruachanfa bruite
 Bhi 'ga ghiulan feadh an rathaid,
 'Sé cho trom ri cabar fearna,
 'S mairg a dh'fhairdeadh an ro rath air.

'Nuair a chruinich iad nan ciadan
 'N lá fin air fliabh na h eaglais,
 Bha ratreud air luchd na Beurla
 'S ann doibh fein a b' eigin teicheadh ;
 Ged' a chaill mi ann fan ám fin
 Cloidheamh ceannart chloin an Leafdair ;
 Cloidheamh bearnach a mhi-fhortain,
 'Sann bu choslach é ri greidlein.

Am ball teirmeafg a bha meirgeach,
 Nach d'rinn feirbhis a bha dleusnach ;
 'S beag an diú'ail leam r'a chunnta
 Ged' a dh'iontraich mi mu fheafgar :
 An cloidheamh duth nach d'fhuair a fgúradh
 'S neul an t fuigh air a le'taobh,
 'S beug a b'fhiu'e 's e air lubadh,
 'S gum b'e diuthadh a bhuill deis é.

An cloidheamh braoisgeach, bh'aig na daoine
 Nach d'rinn caonag 's nach d'thug buillean,
 Cha ro eugas air an t faoghal,
 'S maireg a fhaoruich leis an cu-measg;
 An cloidheamh duth air an ro 'n taileas,
 Gun chrìos, gun chrambait, gun duille,
 Gun roinn, gun fhaobhar, gun cheanbheart,
 'S maireg a tharladh leis an cunthart.

Thug mi lium an cloidheamh bearnach,
 'S b'ole an fhaifin e fa' chabhaig,
 Bhi ga ghiulan ar mo fhiafuid;
 'S maireg mi riamh a thug o'n bhail é,
 Cha toir é ftobadh na fathadh,
 'S cha ro é laidir gu gearradh
 Gu'm b'e diuthadh a bhuill airm é,
 'Se air meirgeadh air an fharadh.

Chruinnich uaislean Earaghaidheal,
 Armait laidir do mhilli, [lach,
 'S chuaidh iad mu choinnimh Phrionns' Fear-
 'S duil aca r'a champ a bhristeadh;
 'S ioma fear a bh' ann san ait' ud
 Nach ro sabhailt mur bha mise,
 Ged' tha mo chloidheamh air fhágail
 Ann am blár na h Euglais-brice.

ORAN

O R A N II.

*Oran do Thailbeart a fhuaireadh o Bhan-ri
Mairi.*

DEoch flainte Ri Deorsa,
Gu'n olainn ar thus,
Le onoir 's le buaidh
Nan daoine uaifl' tha na chuir,
Le Seanalair Hawley,
As Maidfear Còthun,
Gun di'-chuimhn' air Mairi,
Bean mhálta mo ruin.

Mo bheannachd gu bráth
Aig a Bhan-ri nach beo ;
'San aic' a bha Mairi,
G'a h árach 's i og ;
Bean fhiobhalta, fhamhach,
'S i nárach gu leoir :
'Nuair theid mi 'n tigh-thairne,
'Si phaigheadh na ftoip.

'Stu

'Stu chumadh an co'throm
 'S an onoir 'ud rium,
 'S a chuireadh a'm sporan
 Na dollair 's na crúin,
 Ged' a dh' ólainn leann laidir,
 Fion Spáinteach as rúm ;
 'S tu b' urrain a phaigh,
 'S tu 'n ait air mo chúl.

Nuair thiginn leat dathigh,
 Bhar faithch' an rabhiu,
 'S tu sínnt ann am bhreacan,
 Bu taitneach leam thu ;
 Gu'n deanuin do thasguidh,
 Far am faicinn do ghnuis,
 Mo Mhairi dhonn mhaifeach,
 Air 'n do leug mi mo rún.

'S ann do nian na Ban-ri
 Thug mi grádh as mi óg,
 O'n a fhuaire mi air laimh i,
 Cha ro faillneadh a'm lón ;
 Fhuair mi coir ort o'n chaiptein,
 Nach tugainn feachad air ór,
 'S ge do rachuin am blár leat,
 Cha 'n fhágain thu beo.

'S ann a fhuair mis' an toiseach,
 Leis an fhortan a bh' ann,
 A bhean as diriche pearfa,
 Theid a mach fa' chommand;
 'S a dh'aindeoin na h aoise,
 Cha dean i h aogas a chall,
 Cha chaoluich a casan,
 'S cha mho glafas a ceann.

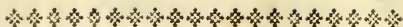
Tha Mairi cho boigheach
 Ri mnaoi oig a tha 's tír,
 'S i gun uireasbhuídh foghluim,
 Uafal, mordhalach, grinn;
 'Se m' aidhir 's mo fhólas,
 Gu'm bheil i pósdar ium fhein,
 'S ge 'd a thearuig dhuinn stóras,
 Gheibh sin ór aig an Ri.

Bi sinn uil' aig Ri Deorfa,
 'S cha ghóruicheadh dhuinn;
 O's ann aige tha 'n stóras
 As cóir air a chrún;
 Bheir é 'm paigh 'nar dorn duinn,
 'S cha 'n iar é oirn dad g'a chion,
 Gheibh sinn anart as aodach
 Co faor ris a bhúrn.

Channeil triobloid r'a chunntadh,
 Air muintir an Ri,
 Ach miorag as fugradh,
 'S bi gun churam do ni;
 Ged' a dh' ólainn na galain,
 A h uile car a theid diom,
 Cha troideadh mo bhean rium,
 'S cha leig i an t aran am dhi.

'S ann agams' tha 'n leanan,
 Nach 'eil feammach na brein,
 'Si 'n uaifl' tha na mala,
 Tha cuir a ceanail an geil,
 'S tha mi fad an am barail,
 Nach 'eil a coimeas fu' 'n ghrein,
 'S ni mi pórfan dith daingean,
 Mu bhios i mairthean a'm dhiaigh.

O R A N III.

Oran do 'n Mhusg.

'S Iomadh car a dh'fheudas tighn air na fearaibh
 Is theaga' 'n gabh iad gaol air an té nach
 'fhuigh iad, [mi,
 Thug mi fichead bliadhna do'n chiad té ghabh
 Is chuir i 'rithist cúl rium, is bha mi folamh.

Is thainic mi Dhun-eudan a dh'iarraidh lean-
 nain, [bhaile,
 Is thúirt an Caiptin Caimbeul, 's é 'n geard a
 Gu'm b'aithne dha bantrach ann áite falaich,
 Is gu'n deanadh é áird air a cur a'm 'charaibh.

Rinn é mar a b' amhaist co'mhaith 's a
 ghealla',
 Thug é dhamh air láimh i, 's am páidh marri ;
 Is ge b'e bhios a feóraich a h ainm no floinne,
 Their iad ria Seónaid, 's b'e Deorfa sean-áir.

Tha

Tha i foithidh, fuairce, gun ghruaim, gun
 smalan,
 Is i cho' árd ann uaisle re mnaoi san fhearán,
 Is culaidh a m' chumail suas i, o'n tha i marrium,
 Is mór an t' ádh'r smuairein do'n fhear nach
 fhuigh i.

Leig me dhìom Nic-cóshum ge d'tha i mair-
 thean, [aire,
 Is leig mi na daimh chrocach an taobh bha 'n
 Is thao' mi ris an og-mhnaoi, 'fann lium nach
 aithreach,
 Cha n'eil mi gun stóras on phós mi 'n ainneir.

Bheir mi fhein mo bhriathr' gu bheil i ro-
 mhaith,
 Is nach d'ainich mi riamh orra cròn am falach,
 Ach gu foinneamh, finealta, díreach, fallain,
 Is i gun ghaoid, gun ghiomh, gun char fiar,
 gun chamadh.

Bithidh i air mo ghiulan, 's gur maith an
 airidh,
 Nì mi fhein a sgúradh gu maith 's a glanadh,
 Chuirinn ri' an t úile ga cumail ceanalt,
 Is cuiridh mi ri m' shuil i, 's cha diult i aingeal.

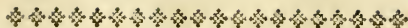
'Nuair bhios cion an stórais air daoinibh
ganna,
Cha leigeadh nian Deorfa mo phoca folamh ;
Cumaidh i rium ól ann sna tighibh-leanna,
'S páidh i gach stópan a ní mi cheannach.

Ni i mar bu mbian leam a h uile car dhamh,
Cha 'n innis thi breug dhamh, no fgeul am
mearachd ; [lìum,
Cumaidh i mo theaghlach cò-maith's bu mhaith
Ge nach dean mi foathair no obair fhalach.

Sgíthich mi ri gníomh, ge nach d'rinn mi
earras, [sgaloig,
Thug mi bóit nach fhiach leam bhi ann a'm
Sguiridh mi g'am phianadh, o'n thug mi 'n
aire,
Gur th'é'n duine diomhaoin is fhaide mhaireas.

'Si mo bheanag ghaolach nach dean mo
mhealladh, [arain;
'S foghnuidh i dhamh daonan a dheanamh
Cha bhi fáiliun eadaich orm no anart,
'S chuaidh curam an tfaoghail a nois' as m'aire.

ORAN

O R A N IV.

Oran do'n Riogh.

'S I deoch slaint' an Ri' as ail linn,
 Sin an ioc shlainnt aluin, uasal,
 Bhí ga h ol a dh'íon na Spainte,
 Na do phuinse laidir, uaibhreach,
 'Nuair a bhios i air a ftráchda
 Co lán 'sa chumas na cuachan,
 Ge b'e lamh an dean i tachairt,
 'S coir gu'm faiceadh é muncuairt i.

'S mor an fonnas th' ann san rioghachd,
 On a chuaidh an Ri fo chrúnadh,
 Ann san ait' a bh' aig a shinns' reachd,
 An d'fhuaire an shean-seanair cóir dhuthchais,
 Albain, as Sasgun, as Eirin,
 'Nois' a geileachduin don aon fhear,
 Mar-nach fhacas iad riamh roimhe
 O'n a chothuicheadh air thus aid.

'S mor an t ádh a th' áir an oig-fhear,
 An treas Deors' a shuith sa' chaithir,

Chancil

Channeil Rì ann san Roinn-eorpa,
 Chumas comhrag ris le cloidheamh ;
 'S óg a thoifich é ri cruadal,
 'S tha bhuanachd gu tric na lamhan,
 Fearran chaich 'ga fhír thoirt uapa,
 'S na h uil' aite fhuair é ghleadhadh.

'S iomadh ait' an ro chuid armailt,
 Cliutach, ainmeil 'nuair a thairnt' iad
 A choifichean lúthar, calma,
 As troup meamnach nan each laidir ;
 Bha Eirionnaich, Gaoill, as Sas'naich,
 'Nan gaifgich ann tìr an namhaid,
 'S mairg a thach'radh air na fearruibh,
 'Nuair a theannadh iad ri lamhach.

Ann fa h uile cás as cunthart,
 'S mor an t urram fhuair na Gaidhil,
 'S bha-fa greis ga 'n cuir an duileachd,
 Mar nach buineadh iad don phairti ;
 Ach 'nuair fhuair iad mìos as creid'eas,
 'Sa chreideadh nach deanadh iad failliong,
 'Siad bu fheas'uich' air an onair
 A thug lann fholais a fìcabart.

Bha

Bha iad bras a h uile latha,
 Ri ám catha dol fna bláruibh,
 Chuaidh gach duine dhiu air chruadal,
 'S ann orra bha buaidh gach lárach,
 Bha commisean aig gach oig-fhear,
 'S e toirt ordugh ga bhrattailean,
 'S iad cho tairis do Ri Deorfa,
 'Sa bhiodh na leoghain gan cuid álaich.

Bha chairt-iuil as cuimhl' an fhortain,
 Bha feoid a chogaidh gu leir leat ;
 Ann fa h uile blár a bh' aca,
 Rinn Mars na bu choir dha fein deth :
 'N ám do loinneis bhi gan gluasad,
 Chuir Eolus fuaim led' bhreidean ;
 Thug Neptune co-throm a chuain duit,
 'S co bha uait a dheanadh feum dhuit.

Bha na gearasdain cho daingean,
 'S gu'm b' amaideach dol gan feisdeadh,
 Aghaidh laidir air gach balla,
 Chum nam barag a bhi gleid'each,
 Rampair árd nach rachdadh thairis,
 Batt'raidh 's canain orra gleusda,
 Bu mhairg a bhiodh roimh an anail
 'Nuair a theannadh iad ri geisgil.

Gach

Gach Ri a thoifich ad' aghaidh,
 Ghabh iad mar roghain an diutha,
 'S ionan fin 's mur dh'eirich dhoibhfan,
 'S mor a chaill iad air a chuis 'ud,
 Thug thu tarruing bhar an Fhrancaich,
 'S fhuair thu ceanglaichean a's cumhnant,
 Nach togadh é rithisd d'angar,
 Mu'n eireadh aimhleas ni bu mho dha.

Bha ban-ri Hungary gorach,
 'Nuair a thoifich i ri ftri riut ;
 'S cha bu ghlice Ri na Spainte,
 Thoifich é gu dana mi-bh'ail :
 Ged' a bha 'n dithisd 'ud laidir,
 'S Ri na dha a bh'ann fna h innsean,
 Fhuair thu dhiu gach cuis a dh'iar thu,
 'S tha na fiachan air an dioladh.

Tha 'n Ri anois' mar as aill leis,
 Sábhailt a dh' fheudas é luighe,
 Tharruing é gu tír a chamhlach,
 'S channeil feum air camp a ghlédhe ;
 Gach duine bha dha 'nan naimhdean,
 Chinn iad da 'nan cairdean matha,
 'S tha iad uile dha cho díleas,
 'S dh' fhuirich an t fíocha' fin fhathasd.

An ceithir airdean an t faoghail,
 Tha fearran as daoine aig Deorsa,
 'S tha chin-euglais ann sgach aite
 Ghum an fábhaladh o dho-bheirt,
 Tha lagh as parlamaid aca,
 Chumail ceartais riu as córach,
 'S tha mheirl' ann diaigh a casga,
 Sguir na creachan as an tórachd.

Bi' a h uile diuc as iarlodh,
 Mar as miann leo am fad as beo thu,
 'S gheibh gach morair, as gach tighearn',
 A h uile dlithe as coir dhoibh ;
 Tha daon uaill', as tuagh an fhearruin,
 Mar as maith leo thaobh an ftoirais,
 Tha luchd ciuird a faodain cosnaidh,
 'S channeil duine bochd gun phórfan.

Tha torradh am fás an talmhuin,
 Gu miosach, ar'arach, pórach,
 Chinn ann spreith gu bliochdach, bainnear,
 Sonna, fliochdar, fáilleach, feólar,
 Tha fithean air fliabh gach garbhluich,
 Sealgairean a faodain spórta,
 'S tha tighinn air iasg na fairge,
 'S pailt an t airgiod ri linn Dheorsa.

'S mór a rinn é dh' fhearas-tighe,
 Sgaoil é h uile maitheas oirne,
 Chuir é drochaid air gach áltan,
 'S reitich é na ráidean-mora;
 Chuir é sgoil fa' h uile glean,
 A los gu'm faigheadh ar clann foghlum,
 'S gheibh finn airm as aodach Gaidh'leach,
 O 'fe 's fhear linn gu bhi sporfail.

'Se as airde do na flaithibh,
 'S am mac-ratha o thús oige,
 Ceannart laidir fa' h uil' ionad,
 Air gach fineadh 's air gach feorta;
 Titul Bhreattan as na Fraince,
 Tha na banntan fin 'na phóchda,
 Staileadh Eirin, 'ldeigh a chreidimh,
 G'a chumail creid'easach ann órdugh.

Gu meal thu do chrún 's do chaithir,
 D' uinein, do chloidh' 's do mhor-chuis,
 'S do theaghlach mór, rioghail, cliutach,
 'S an lu' chairt am bheil thu chomhnuidh;
 Ge b'e uair a thig an aois ort,
 Na chaochlas tu bhar an t feoil fin,
 Gu'n bi do mhac-aoidhre fábhailt,
 Ann ad aite mar as coir dha,

O R A N V.

Oran do Mhorair Ghlean-urchaidh.

S Geul a b' ait leam r'a innfeadh,
 Mu'n og aigeanach, riomhach,
 Laoineach, bhafdalach, phrìofail,
 Chaoineil, mhacanta, shìobhail,
 A rinn gach beart a bha rioghail,
 Ann an ceartas as fìrinn,
 O thoiseach na fìrì' so thainig :
 O thoiseach, &c.

'S ioma ait' am bheil cliu ort,
 Nach ro 'm pairti do dhuthcha,
 Sheas thu dána gun chúram,
 Gun fhailiung, gun lúbadh,
 Gu neo'-sgathach le dúrachd,
 Ann fan aite bu rún leat,
 Far na gheal thu o thús a bhi cairdeach :
 Far na gheal, &c.

'S ann ám gluafaid, na carraid,
 Bha thu cruadalach, fearail,
 Mar bu dual duit o d' fheanair,
 Choifin buaidh ann an Gallu',
 'Nuair a bhuanaich é 'm fearran,
 Bha na tuadhaich gun anam,
 'N deis an ruagadh 's an gearradh san araich :
 'N deis, &c.

Laoich ghleasda gun tiomadh,
 Bu mhór feum ann san iomairt,
 Nach geileadh le giorag,
 Fhuair iad réite le milleadh,
 'S cha b'i 'n eacoir a fhir iad ;
 'S mor d' fheums' air bhi sgileil,
 O 's tu fhein a tha 'n ionad nan arman :
 O 's tu, &c.

Sár cheannard gach fin' thu,
 Deagh mhaighifdir nan gilean,
 'S an commandair gun tiomadh,
 An tús ai'-reit na iomart,
 Nach dean parladh a shireadh
 Le d' lanndaibh geur, biorach,
 Bhiodh caldach as iomain air namhaid :
 Bhiodh, &c.

'S bi' do chine mor fhein leat,
 Ann sgach cunn'art an d'theid thu,
 'S iad gu fuileachdach, feumail,
 Bhualadh bhuilean as speicean,
 'S lionar curraidh 'na eidigh,
 Bhios ullamh gu eiridh,
 An ám dhuit bhi 'g eudhach crois-taraidh :
 Ann ám, &c.

'S ioma caraid muncuairt duit,
 Eidir Beallach is Cruachan,
 Leis 'm bu mhaith thu bhi 'n uachdar
 Le neart tein' agus luaidhe,
 'S nan lann tana, geur, cruaidhe,
 Rachadh marriut g'am buala,
 'Nuair a thogadh tu suaicheantas árd :
 'Nuair, &c.

'S 'nuair a sgaoilte do bhrattach,
 Ri crann caol, dircach, snaighte,
 Ofcionn dhaoín' air an fhaithche,
 Chluinte glaoirich nam marcach,
 Bu ghraodhnaiche tartar ;
 Na cin-fheadhna 's na gaifgich
 Le maoim bheirt' amach leo buaidh lárach :
 Le maoim, &c.

Recar,

Reacar, ardanach, morchuis,
 Duineal, ceanfalach, feólta,
 Marcach árd, nan each móra,
 Bu mhor fran, 's bu mhaith foghlum;
 Pafan Gallta gu leoir ort,
 'S maith thig ád a bhil oir dhuit, [heal :
 Air chúl clannar bu bhoidhche measg Ghaid-
 Air chúl, &c.

Aghaidh mhacanta, chaoineil,
 Mháлта, mheachair mar mhaighdion,
 Dána, smachdail mar fhaighd-fhear,
 Croidhe foilleir gun fhaoill
 Ann fa chomb is glaoine na 'n daoimein,
 D' aigne uile le foisle,
 Mar ghtian chaoineil a baoisge air fáire :
 Mar ghrian, &c.

Suairce, fiobhailte, fearail,
 Suil liondach, ghorm, mhealach,
 Bu chao!, finealta mala
 Gruaidh, ghrís dearg, channach,
 Beul bí bu taine,
 Cneas mín-ghéal mar chanach,
 Channeil ti a thug barrachd air d'aílteachd :
 Channeil, &c.

Fhuair

Fhuair thu urram gach cúise,
 On a b' urrain thu ghiulan,
 'Nám fuithe na cúirte
 Far 'm bu lion'ora diúcan,
 Bu riomhach do dhiuti,
 Bhi caramh a chruin,
 Air an Rì g'am bhuil duthchas an aite.
 Air, &c

Sár chuirteir na maife
 G'an ro cliu air gach fafan,
 Fhuair iul ann an Sasgon
 Air na cuiseannuibh tagraidh,
 'Se do thúr a bha beacail,
 Tha 'n duthaich lán aitis
 On a thaine tu dhathigh le failte :
 On a, &c.

Sar phoiteir an fhion thu,
 'S tu dh' óladh 'fa dhioladh ;
 Fhuair thu foghlum gach rioghachd,
 Meor is grinne ni sgriobhadh,
 Bu tu fealgair na fithne
 Led' chiuleabhair caol dìreach,
 'Nuair a tharla' tu 'm fri' nam beann álda :
 'Nuair, &c.

Ann ám dhuit bhi taoghal
 Ann fa' bheinn am bi 'n aodhailt,
 Leat bu mbianach a ghreadhan,
 Fuaime miosar ri h aodhairc,
 Gunna glachda do roghain,
 Gaoirm ghalanaich gaothair,
 'Nuair a rachadh é 'n deigh fir craice:
 'Nuair, &c.

'S nuair a loisge tu 'm fúdar,
 Leis a ghunna nach diultadh,
 Bhiodh na peilearan du'-ghorm,
 Le teine 'gan ftiu'radh
 Ri h ealaid na stuice,
 'S bhiodh a ceircanan bruite,
 As do ghilean 'ga guilan e fasach:
 As do, &c.

'S 'nuair a thear'nda gu'd bhaile,
 Mu oidhche le faram
 Bu ghlea'rach an talla,
 Tour greadhnach fin Bheallaich
 Mór chaoimhneas air d'aire
 Bhiodh loinn air luchd ealaidh
 Leis an feindeadh gach caithream a b'ail leat:
 Leis, &c.

Mu chroma' na greine
 'Nuair a dhonnadh na speuran,
 Gheibhte follain as aoibhneas,
 Ann tigh foilleir na feile,
 Gach ceol bu bhinne r'an eifdeachd,
 Co'-fhreagairt a cheile
 An fhiadhal, 's na teudan, 'fa chlárfach :
 An, &c.

Maduin shoileir ag eiridh,
 Gheibhte chomaine cheudna,
 Piob am follais 'ga speiceadh
 Feadain loma 'gan gleusad,
 Dosa donna ri beus doibh,
 Ceol loinneil bu reithe,
 Sír chaithe' na feifd ann ad áros :
 Sír, &c,

'Si an trompaid 's na foragain,
 Bu ghlan prondol as monmor,
 'Nuair a lomda gach cora-mheur
 Nach bu trom air an t forachan,
 Bu phuncail an toraman,
 Gu fonnarach, foirmeil,
 Ann an teaghlach a mhorrair ri ábhachd :
 Ann, &c.

Talla flaitheafach, rioghail,
 G'an ro maitheas, gun mhi-run,
 Gheibht' ann tadhaich gu lion'ar,
 Do mbaitheamh na rioghachd,
 Seol air cai. he' an fhiona,
 Uisge-beatha ann am piosan,
 A sír ghabhail fios nan deoch flainte :
 A sír, &c.

Mar bu mhianach leat fhaicín,
 Bhi gu fialaidh mar chleachd thu,
 Miosail, miaghail, gun airceas,
 Uaifl' as riomhadh as fasan ;
 O'r lion'ar g'a fgapadh,
 Cluiche dian g'a chuir feachad,
 Air dhiosnan, air chairtibh, 's air thaileasg :
 Air, &c.

Beus nach b' ainneamh led' theaghlach,
 Bhi gu farumach, greadhnach,
 Ceol as aiteas gach oidhche
 Seomar laisde le coinlibh,
 'Se Glean-urchaidh do staoile,
 'S thu air Beallach a'd oidhre
 Gu meal thu do ghreim air an aite :
 Gu meal, &c.

O R A N VI.

Coir'-a-cheathaich.

I.

'S E' coir'-a-cheathaich nan aighean fiúbhlach,
 An coire rúnach, a's úrar fonn,
 Gu lurach, miad-fheurach, mín-geal, fúghar,
 Gach luisean flúar bu chúbraidh leam;
 Gu molach dúbh-ghorm, torrach lúifreagach,
 Corrach plúireanach, dlú'-ghlan grinn;
 Caoin ballach dítheanach, cannach mífíeanach,
 Gleann a' mhilltich, is lionmhor manng.

II.

'Tha falluing, dhúinte, gu daingean, dúbuilt',
 A mhair'eas úine, m' an rúisg i lom,
 Do'n fheur a's cúl-fhinne dh' fhás na h úrach,
 'S a bhàr air lúbadh le drúchda trom,
 Mu choire guanach nan torran uaine,
 A' bheil luibh is luachair a suas g'a cheann,
 'S am fásach guamach ann cás a bhuanadh,
 Num b' áite cruaidh é, 'm biodh tuath le'n
 fuim.

III.

Tha truscan faolaidh air cruit an aonaich,
 Chuir sult as aoidh air gach taobh a d'chom,
 Mín-fheur chaorach is bara bhraonan,
 'S gach lus a dh'fheudadh bhi 'n aodain thom.
 M'an choir' is aoidheala tha r'a fhaotain,
 A chunna daoine an taobh fo 'n Fhraing;
 Mur dean é caochla', b' é 'n t aithir faoghalta
 Do ghillean ea-trom bhi daonan ann.

IV.

'S ann m'an ruadh ais'-righ dh'fhás na cuair-
 teagan,
 Clúthar, cuaicheanach, cuannar, árd,
 A h uile cluaineag 's am bár air luafgadh,
 'S á ghaoth 'g an fguabadh a null 's a nall:
 Bun na cípe is bár a' mhilltich,
 A chuiseag dhíreach, 's an fhíteag cham;
 Muran bríoghar, 's an grunnafg lionmhor,
 M' an chuilidh dhiomhair, am bi na fuinn.

V.

Tha fliabh na láirig an raibh mac Bhaidi,
 'Na mhothar fáfaich, 's 'na stráchda trom;
 Slios na bán-leachda; cha 'ni is táire,
 'S gur tric a dh' áraich i 'n lán damh donn:

'S na h aighean dára nach d'theid a' n bhá-thigh,
 A bhios le 'n álach gu h árd 'nan grunn,
 'S na laoigh gu h uifeil a lá 'fa dh'oidhche,
 'S na h uiread cruinn diubh air druim-clach-
 fionn.

VI.

Do leachda chaoineil gu dearcach braoileagach,
 Breac le feireagan 's cruinn dearg ceann;
 An creamh 'na chaithrichibh, am bac nan
 staithrichean,
 Stacan fraoidhneafach nach bu ghann:
 Am bearnan-bríde, 's a' pheighin rioghail,
 'S an canach mín-geal, 's am misleán ann;
 'S a h uile mír dheth, o'n bhun is ífle
 Gu h ionad círean na crích' is áird'.

VII.

'S riamhach cóta na craige móire,
 'S cha 'n 'eil am fó'lach a' d'chóir 'san ám,
 Ach meunan cóinich, o 's é bu nófaire,
 Air a chótachadh os is thall:
 Na lagain chónard am bun nan fróineag,
 Am bi na fomhraichean, 's neónain fann,
 Gu bileach, feórnaineach, milis, roineagach,
 Molach, rómach, gach feórt' a th' ann.

Tha

VIII.

Tha mala ghruamach do'n bhiolar uaine,
 M'an h uile fuaran a' th' ann fan fhonn;
 Is doire fhealbhag aig bun nan garbh-chlach,
 'San grinneal gainthich'gu meanbh-ghealpronn;
 'N a ghlugan plumbach air ghoil gun aon teas,
 Ach coilich búirn tighin a grund eas lom,
 Gach struthan uafal 'na chuailean cúl-ghorm,
 A' ruidh 'na spúta, 's na lúba fteoll.

IX.

Tha braddan tara-gheal fa choire gharalach,
 Tha tigh'n o'n fhairge bu ghailleach tonn,
 Le loinneis mheamnach a' ceapa' mhean'-chui-
 leag,

Gu neo-chearbach le cham-ghob crom :
 Air bhuinne borb, as é leum gu foirmeil,
 'Na éididh colgail bu ghorm-glas druim,
 Le shoiflean airgid, gu h iteach mean'-bhreac,
 Gu lannach, dearg-bhallach, earr-gheal fliom.

X.

'S é coir'-a-cheathaich an t aithir príseil,
 'S an t áite rioghail mu'm bidht' a' sealg,
 Is bi' feidh air ghiulan le lambach fúdair,
 A' cur luaidhe dhú'-ghorm gu dlú' nan caig :

An

An gunna gleusda, s' an cuilean ea-trom,
 Gu fuileach, feumanach, treubhach, garg,
 A ruidh gu fiúhlach, a' gearradh fhardag,
 'S a dol g'a dhúlan re curfan dearg.

XI.

Gheibhte daonnan mu d' ghlaicibh faoine,
 Na h aighean maola ; na laoi gh, 's na mainng,
 Súd bu mhiann leinn am maidain ghrianaich,
 Bhi dol g' an iarraidh, 's a' fiadhach bheann,
 Ge do thigeadh fianntan oirnn' uisg' is díle,
 Bha feol g'ar didneadh mu'n chrích san ám,
 An creagan iosal am bun na frídhe,
 'S an leaba dhiona', 's mi m' fhíneadh ann.

XII.

Sa' mhadain chiuin-ghil, ann ám dhamh
 dúfgadh,
 Aig bun na stúice be' n' fugra' leam ;
 A' chearc le sgiucan a' gabhail túchain,
 'S an coileach cúirteil a' dúrdail crom.
 An dreathan fúrdeil, 's a riobhaid chiuil aige,
 A' cur nan smúid deth gu lúthar binn,
 An druid 's am brú-dhearg, le moran únaich,
 Re ceilear sunndach bu shiubhlach rann.

Bha

XIII.

Bha eoin an t fleibhe 'n an ealtain ghle'
ghloin,

A' gabhail bheufan air ghéig sa' choill,
An uifeag cheutach, 's a luinneag fein aice,
Feadan speifeil gu reidh a feinn :
A chuag 's smeórach am bár an ógain,
A gabhail órain gu ceolmhor binn :
'Nuair ghoir an cuanal gu loinneil guanach,
'S é 's gloin' a chualas am fuaim sa' ghleann.

XIV.

'Nuair thig iad cómhla' na bheil a' d' choirse
Do na h uile seórta bu chóir bhi ann ;
Damh na cróice air frath na móintich,
'S é gabhail crónain le dreocam árd :
A' dol san fheathai' gu bras le h aoibhneas,
A' mire-leumnaich re eildeig dhuinn,
B'i fin an ribhinn a dh'fhás gu míleanta,
Foinniumh, fineilte, dìreach, seanng.

XV.

Tha mhaoisfeach chul-bhui air feadh na duf-
luing,
Aig bun nam fìuran 'g an rusga' lom,

'S am boc gu h útluidh re leaba chúirteil,
 'S é 'ga búrach' le rútan crom ;
 'S am minnein riathach bu luime cliathaich,
 Le chuinnean fiadhta, a's fiadhaich ceann,
 'Na chodal guamach ann lagan uaigneach,
 Fuidh bhár na luachrach 'na chuartaig chruinn.

XVI.

Is lionmhar cruafachd a bha m'an cuairt duit,
 Re ám am buanadh bu luaineach clann ;
 Re tional guamach, gu fearail, fuairce,
 'S a' roinn gu h uafal na fhuair iad ann :
 Ceir-bheach 'na cruachdaibh, 's an nead 'na
 chuairtaig,
 'S a mhill 'ga buannachd air cruaidh an tuim,
 Aig feillein riadhcha, breaca, frianach,
 Le 'n cronan cianail a's fiadhta frann.

XVI.

Bha cus r'a fhaotain do chnèmhnan caoine,
 'S cha b' iad na caochagan ea-trom gann
 Ach bagailt, mhaola, bu tainne plaoisg,
 A' toirt brìgh a laoghan na mao-shlaid fann.
 Srath nan caochan 'na dhofaibh caorain,
 'Sna phreasaibh caola, lán chraobh is mheang,

E

Na

Na gallain úra, 's na faillain dhlútha,
'S am barrach duinte mu chúl nan crann.

XVIII.

Gach áite timchíol 'n am fáfach iom-lan,
Mám is fion-ghleann, 's an tuilm 'ga choir;
Meall-tionail láimh ris, gu mollach, tláthail
B'é chulaidh dh'árach an álaich oig,
Na daimh 's na h eildean am madain cheitein,
Gu moch ag eirigh air reidhleoin feoir,
Greidhein dhearg dhiubh air taobh gach lear-
gain,
Mu 'n choire gharalaich, 'g an ainm an Ceo.

O R A N VII.

Cumhadh Choire-cheathaich.

Air fenn, The Flowers of Edinburgh.

'S Duilich leam an caramh
 Th' air coire gorm an fháfaich,
 Ann raibh me greis am araich
 'S an bhraidhe fo thall;
 'S iomadh fear a bharr orm,
 A thaitneadh e r'a nádur,
 Na 'm biodh é mar a bha é,
 'Nuair dh' fhág mi e nall;
 Gunnaireachd is lamhach
 Spurt is adhbhar ghaire,
 Chleachd bhi aig na h ármuinn
 A b'abhaífd bhi fa' ghleann,
 Rinn na fir ud fhágail,
 'S mac eoghain tãn' an drásta,
 Mar chlach an ionnad cápaig
 An aite na bh' ann.

Tha 'n coir' air dol am fáillín,
 Ged' ithear thun a bhlair e,
 Gun duin aig am bheil cás deth
 Mun ait' ann fan ám ;
 Na feidh a bh' ann air fhagáil,
 Cha d' fhuirich gin air arruinn,
 'S channeil an aite támha
 Mar bha e fa ghleann.
 'Tha 'm Baran air a fharuch
 'S dhartluich air an tala,
 Gun sgil aig air an nadar
 Ged' thainic e ann.
 B' fhear dha bhi mar b' abhaist,
 Osciann an t foigheich chátha,
 'Sa lamhan a bhi lán di,
 Ga fasgadh gu teann.

Se múgha' air an t faoghal
 An coire laoghach gaolach,
 A dhol anois air faondra,
 'S am maor a theachd ann :
 'S gur h é bu chleachdain riamh dha,
 Bhi trusa nan cearc biata,
 Gur tric a rinn iad fiathnail,
 Le pianadh do lámh,

Is iad na 'm baidnibh riabhach,
 Mu d' amhaich 's ann ad fgiathan,
 Bhiodh iotaillich is fgiabail
 Mu d' fhiaccladh fan ám,
 Bu ghiobach thu re riaghailt,
 Mu chidfin tighe 'n iarladh,
 Gar nach b'e do mhiann
 Bhi cuir bhian air an ftaing.

Ged' tha thu 'nois fa' bhraighe,
 Cha chompanach le cách thu,
 'S tha h uile duine táir ort
 O'n thainig thu ann ;
 'S eigin duit am fágail
 Na 's meafa na mar thainic,
 Cha taitinn thu re 'n nádur,
 Le cnamban 's le cainnt ;
 Gad fhaiceadh tu ghreidh uallach,
 'Nuair rachadh tu mun-cuairt doibh,
 Cha dean thu ach am fuadachadh,
 Suas feadh nam beann.
 Leis a ghunnadh nach raibh buaghar,
 'Sa mheirg air a toll cluaife,
 Cha 'n eirmis i na cruachan,
 An cuaille dubh cam.

Se 'n coire chuaidh an deis-laimh,
 O'n tha e nois' gun fheidh ann,
 Gun duin aig am bheil speis diubh,
 Ni feum air an cúl,
 On tha iad gun fhear ghlédhte,
 Cha n' fhuirich iad ri chéile ;
 'S ann a ghabh iad an re-treata
 Seach rédhlean nan lúb.
 Cha 'n 'eil prís an ruadh-bhuic,
 An coille na air fuaran,
 Nach b' eigin da bhi gluasad
 Le ruaig feadh na duth'ch' :
 'S cha' n' eil a nois' mun-cuairt da,
 Aon spúrt a dheanadh fuairceas,
 Na thaitneadh re duin-uafal
 Ged' fhuasgladh e chú.

Tha choille bh' ann san fhrí ud,
 Na cuislin fada díreach
 Air tuitim is air crionadh
 Sios as an rúsg ;
 Na prifein a bha bríoghar
 Na dosaibh tiugha lionmhur,
 Air seachda' mar gu'n spiont' iad
 A nios as an úir ;

Na faileinin bu bhoidhcheadh,
 Na slatan is na hógain,
 'San t áit' am biodh an smeórach
 Gu módhar a fein ciúil,
 Tha iad uil' air coachladh,
 Cha d' fhuirich fiodh na fraoch ann ;
 Tha mullach bhar gach craoibhe,
 'S am maor 'ga thoirt diú.

'Tha uisge frath na díge,
 Na shruthladh dúbh gun fiola',
 Le barraig uaine liogh-ghlais
 Gu mi-bhlafda grannd ;
 Feur-lochain is táchair
 An cinn an duillig bháite,
 Cha 'n 'eil gne tuille fás.
 An san ait' ud san ám ;
 Glumagan a cháthair,
 Na ghluguibh domhain, fámhach,
 Co tiugh re fúdhan cáthadh,
 'Na láthaich 's na phlám ;
 Sean bhurn fálach ruodhain
 Cha ghloine ghruond na uachdar,
 Gur coslach re muir ruaidh e,
 Na ruaimle feadh stanng.

Tha

' Tha 'n t ait an raibh na fuarain
 Air fás na chroite cruaidhe,
 Gun sóbhrach, gun dail-chuach,
 Gun lus uasal air carn ;
 An sliabh an raibh na h éildean,
 An aite laidhe 's eiridh
 Cho' lom re caufar féile,
 'S am fear chinn e gann ;
 Chuir Alastair le gheisgeil,
 A ghreidh ud as a cheile,
 'S thur leam gur mor an éu-coir
 An eadail a chall ;
 Cha lughadh 'n t adhbhar mío-thlachd,
 Am fear a chleachd bhi tíorail,
 A' tearnadh is a dìreadh
 Re frí nan damh feang.

Ach ma's duine do shliochd Pháruic,
 A theid a nois' do'n áite,
 'S gu 'n cuir iad as a láraich
 An tách'ran a tha 'nn ;
 Bidh 'n coire mar a bha e,
 Bidh laoigh is aidhein dár ann,
 Bidh daimh a dol san dámhair,
 Air fasach nam beann ;

Bi' buic sna baddan blátha,
 Na bric fan abhuinn laimh riu,
 Sna feidh an frath na láir'ge
 Ag áfach na mang ,
 Thig gach uile ni g'a ábhaist,
 Le aidheir is le ábhachd,
 'Nuair gheibh am Baran bairlin,
 Sud fhágail gun taing.

O R A N VIII..

Oran seacharan feilg.

CHunnaic mi 'n damh donn 's na h eildean,
 Dìreadh a bhealuich le cheile ;
 Chunnaic mi 'n damh donn 's na h eildean.

'S mi tearnadh a Coir'-a-cheathaich,
 'S mór mo mhi-chion 's mi gun aidhir,
 Siubhal frithe ré an látha,
 Thilg mi 'n spraidh nach d'rinn feum dliamh.
Chunnaic mi, &c.

Ged' tha bacadh air na h armuibh,
 Ghleidh mi 'n Spainteach thun na fealga,

Ge do rinn i orm do chearbaich,
Nach do mharbh i mac na h eilde.

Chunnaic mi, &c.

'Nuair a shears mi i fa' mhaduin,
Chuir mi innte fúdar Ghlascho,
Peulair teann is tri puist Shas'nach,
Cuiphain asgairt air a dheidh sin.

Chunnaic mi, &c.

Bha 'n spor úr an dei' s' a breacadh,
Chuir mi úille ris an acfuin,
Eagal driúc bha múdan craicin,
Cumail fasgaidh air mo cheile.

Chunnaic mi, &c.

Luidh an eilid air an fhuaran,
Chuaith mi farrafdá muncuairt di,
Leig mi 'n dìonnal ud m'a tuairmse,
Leam as cruaidh gu'n d'rinn i eiridh.

Chunnaic mi, &c.

Ranuig mise taobh na bruaiche,
'S chosd mi ria mo chuid luaidhe ;
'S 'nuair a shaoil mi i bhi buailte,
Sin an uair a b' aird' a leum i.

Chunnaic mi, &c.

'S muladach bhi fiubhal fríthe,
 Ri lá gaoith', as uisg', as díle,
 'S ordugh teann ag iarraidh síth'ne,
 Cuir nan gimeanach 'nan eigin.

Chunnaic mi, &c.

'S mithich tearnadh do na gleannuibh,
 O'n tha gruamaich air na beannuibh,
 'S ceathach duinte mu na meallaibh,
 A' cuir dalladh air ar leirfin.

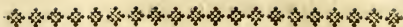
Chunnaic mi, &c.

Bi' fían beo ann dóchas ro-mhath,
 Gu'm bi' chúis nì's fhear an t ath la',
 Gu'm bi' gaoth, as grian, as talamh,
 Mur as maith linn air na fleibhtean.

Chunnaic mi, &c.

Bithidh an luaidh ghlas 'na deannuibh,
 Siúbhal reith aig connaibh feanga,
 'S an damh donn a fileadh fola,
 'S ábhachd aig na fearuibh gleufda.

Chunnaic mi, &c.

O R A N IX.

Oran do Ioin Caimbeul a' bhanca.

I OIN CHAIMBEUL a' bhanca,
 Gu'm faiceam thu flán,
 Fhir a chumail na dáimh,
 'Gam buineadh bhi mór;
 Le d' chroidhe fial, fearail,
 A thug barrachd air cách,
 Ann iomadaidh-cás
 A thuilleadh nan flógh.
 Fhuair thu meas, nach 'eil bichiont,
 A measg Bhretonach:
 Banc an oir bhi fuidh d' sgoit,
 Ann an cóir dhleasdanaich,
 Na th' ann, cha 'n é 'm beagan
 I's é 'm freasdal re d' stait,
 Fuidh leagadh do lámh
 'S gu freagradh do bhcoil.

'S tu marcach nan frann-each,
 Bu stann-ardach ceum,

Le

Le 'm fallaireachd fein
 Gu farasta fóil :
 Air dhiollait nan cúrsan
 Bu dubailte freun,
 'S tu bhuidhneadh gach réis,
 A fhiubhladh an ród.
 Na h' eich bhearrcafach calma,
 Bhiodh garbh cumachdail,
 Is iad gu h anmadail meamnach
 Le 'm falbh gruilleamach,
 Cruidheach, dlúth-thairgneach,
 Mear, ainfheafach, fuafgailteach,
 Ceann-ardach, cluas-bhiorach,
 Uallach gu leoir.

B'e do roghainn a dh'armachd,
 An targait chruinn úr,
 Gu meanbh-bhallach dlú,
 Budhaidh tairgneach cruaidh feolt :
 Is cloidheamh-chinn airgid
 Cruaidh, calma nach lúb,
 Lann thana gheur-chuil
 Gu daingean a'd dhórn.

Marri dag ullamh ghrad,
 A bhiodh a snap freasdalach,
 Nach biodh stad air a fraid
 Ach bhi 'mach freagarach :
 Fúdar cruaidh fgeilceara
 Am feadan glé dhíreach,
 A'd lamhan geal, míne,
 'S coliomhar caol, gorm.

Bu chean-ard air feac thu,
 An am gaisgidh no feum;
 Fear misneachail treun
 A b' fhiofrach gach feól.
 A fhuaire fógalum is fásan,
 Is aiteas g'a reir,
 Túr pailte le ceill
 A' cur aignidh am móid.

Ann ám fuidhe na cúirte,
 No dúbladh an t feifein,
 An uchd barra no binnidh,
 'Si t fhirinn a sheasadh :
 Deadh theang-fhear gu deasput
 Bu fhreagarach cainnt,
 A bhuidhneadh gach geall
 'S a chumadh a choir.

'Se do fhúgradh bha earailteach,
 Ceannalta, fuairc,
 Ann ám tionál nan uaislean
 Marruit a dh' ól,
 Gu fáilteachail, furanach,
 A cuireadh a suas,
 Gach duine do'n t fluagh,
 Ga'm buineadh bhi d' chóir.
 Na diubhean bu riamhaiche,
 A chít ann am Breatan,
 Is bu chompanach Rígh thu,
 Le firinn 's le teistneas,
 Fhir ghreadhnuich bu sheirceala,
 Sheafadh air blár,
 Fuidh 'n deise bhiodh lán,
 Do lástaineán 'oir.

'S maith thig dhuit san fhafán,
 An ád is a ghruag,
 Air an dreafadh a suas,
 Am fafán an t floigh :
 Gu camagach daithte,
 Lán chaisreag is chuach,
 Gu bachulach m'an cuairt,
 Le maishe ro-mhor.

Tha

Tha gach ciabh mar a mhiann,
 Air an sniamh cumachdail,
 Fiamh dhonn, torrach, trom,
 Gun bhonn uireasbhuidh,
 Amlagach, cleachdach,
 Cruinne cas-bhuidh tlá,
 Co-ghafda re bár,
 Th' air mac san Roinn-corp.

'Si t aghaidh ghlan, fhoilleir,
 Bha caoineil le suaire,
 Caol mhala gun ghruaim,
 'Suil mheallach bu bhoidhch',
 Gnuís ailidh mar chanach,
 Bu cheanalta, snuagh,
 Mín cannach do ghruaidh,
 Mar bhara nan rós.
 Cha 'n eil áilleachd air cách,
 Nach d' thug pairt urram dhuit ;
 Foinneamh finealta, díreach,
 Deas, fíor chumachdail,
 Calpa cruin comhthromach,
 Corrach gu d' fháil,
 Gun chron ort a' fás,
 O mhulach gu bróig.

Do smaointine glice,
 Le misneach 's le ceill,
 Do thuigse ghlan, gheur,
 'S deadh thuiteamas beoil ;
 Gun tuirfneadh, gun bhristeadh,
 Gun trioblóid, fo'n ghrein,
 A b' fhiosrach mi fein,
 Is misd thu bhi d' choir.
 'S ioma gibht a tha 'nois,
 Lionmhor tric minig ort,
 Iul is fios, muírn 's mios,
 Flúr a' miosg finnich thu,
 An uaisle le spiorad,
 Air mhireadh a' d' cháil,
 'S tu iriosal, baidheil.
 Cinneadail, coir.

Gheibhte fúd ann ad thalla,
 Fion geal is maith tuar,
 Deoch thana gun druaid,
 Is i fallain gu póit ;
 Bhiodh funnd agus farum
 Air aire ann t fluaigh,
 Deadh ghean ann fan uair,
 A teannadh r'a h ól.

Ann fan tigh bu mhór feadh,
 Leis nach dragh aithnichean,
 Muirn is caoin, a bhios air fheádh
 Cupa 's gloin, canachan,
 Coimhleirein airgid,
 Dreois ghailtheach a'n cheir,
 Feadh t aitreabh gu leir,
 Is iad pailte gu leoir.

B'e do mhiann a luchd ealaidh,
 Piob sgalanta chruaidh,
 Le caithreim cho-luath,
 'S a ghearradh' na meoir;
 Puirt shiubhlara mheara,
 Is fíor alloil cur suas,
 Ann an talla nam buagh
 Bu bharrail mu'n fíor.
 Cruite ciuil, torman úr,
 Is é gu dluth ruidh-leumnach,
 Feadain lom, chruinne, dhonn,
 Thogadh fonn mireanach,
 Clárfach le grinneas,
 Bu bhinn-fhoclach fuaim,
 'S cha tilleadh tu 'n duais,
 'Nuair a shireadh tu ceol.

'S iomadh ait' am bheil do charaid,
 A d'fharaid mu'n cuairt,
 Ann deas is ann tuath,
 Cho' dleas'nach 's bu chóir ;
 Diubhc Earra-ghaidh'leach ainmeil,
 Ceann armailt' nam buagh,
 Leis' na dhearbhadh lamh chrúaidh,
 Is ris an d'earbadh gu leoir.
 An t Iarlo' cliutach g'an dú'chas,
 Bhi 'n tour Bheallaich,
 A chuir an ruaig le chuid fluaigh,
 Air na fuar Ghallúich,
 Morair Loudon nan feang-each,
 Ard sheanoileir cainp,
 Fhuair urram command,
 Far na bhuidhin na feoid.

Tha iomadh cas eile,
 Nach ceilinn fan uair,
 Tha tarruing ort buaidh,
 A mhaireas re d' bheo,
 Fuil rioghail air lasadh,
 Amach ann a'd ghruaidh,
 Cuir h aigne a fuas
 Le aiteas ró-mhor ;

Tha buntamas leirfin
 Gu leir ann a'd phearfain,
 Fhir fhunntaich na feile,
 Sgeul aobhain a b' ait leam,
 Na 'm faicinn a' maireach
 Le ábhachd 's le muirn,
 Bhi 'd charamh fu' 'n chrún
 Ann aite Ri' Deors'.

O R A N X.

Oran Ghlean-urehaidh.

MUN d' thig ceann bliadhna tuille,
 Cha bhi finn uile 'n Tora-mhuilt;
 Theid finn thar na bealaichan,
 Do'n fhearann ann raibh 'n tlus:
 Far am bheil ar dislean,
 Ann fan tír am bheil ar cuid;
 'S an 't ait' an cór dhuinn criochnachadh,
 'S an tiodhlaicear ar cuirp.

Is ann Clachan-an-diseirt,
 Bu ghrinn bhi ann an diu,

Suidhe

Suidhe 'n eaglais mhior'ailteach,
 Ann dasg bu riamhach cur,
 Ag eifdeachd ris na dh'innfeadh dhuin,
 Am fear bu fhiobhailt guth ;
 Is é toirt sgeul a phiobail duin,
 'S a bhrigh a' tigh'n gu buil.

Gleannan bláth na tioralachd,
 Ann ro-mhaith 'n cinn an stuth,
 Far am bheil na h innseagan,
 Am bheil an fiol ann cur :
 Cinnidh arbhar crao'ach ann
 Co'-chaoin gheal ris a' ghruth,
 Gu reachdmhar, biadhchar, brioghmhar,
 Tróm, torach, liontach, tiuth.

Bu chrìodhail bhi fa' gheamhradh ann,
 Air bainsean gheibhteadh spúrt,
 Fonn-cheol reidh na piobaireachd,
 Cha bhiodh sgios mu a fgur :
 Fuaim nan teud aig fileirean,
 A sheinneadh fios na cuir ;
 'S an luineag fein aig nionagan,
 Bu bhinne mhillse guth.

Gheibh-

Gheibhteadh bradan fìor-uifg' ann,
 A dìreadh ris gach fruth ;
 Eoin an t sleibh gu lionmhor,
 'S na milltean coileach dubh ;
 Earba bheag an sgriobain,
 Na minnein chrìon 's na buic,
 'Sa ghlean am bheil na frìgheachan,
 'S na giomanaich 'n am bun.

O'n a thainig mi do'n fhearann fo,
 Cha 'n fhuigh mi siu an coin,
 'S cha 'n 'eil fáth bhi bruidhinn,
 Mu'n fhear bhuidh' air am bi 'n cróc :
 Cha b'ionnann 's bhi mar b'ámhaft damh,
 Aig bráigh doire-chró,
 Far am bi' na lán-daimh,
 A ni 'n damhair ann fa cheo.

Mo shoruidh do Ghlean-urchaidh
 Nan tulchan glasa feoir,
 Far am bheil na sealgoirean,
 'Sa fhuair iad ainm bhi cór ;
 A dhíreadh ris na garbhluichean,
 Am bidh greidh dhearg na leoir,
 'S bhiodh gillea trom le eallchan
 A dh'fhágadh tarbhach bórd.

'S an uair a thigteadh dhathigh leo,
 Gu'm b'fhafanta bhur seól,
 A fuidhe a fthigh-thairne,
 'Sa bhi dannfa marri ceól :
 Criodhalas r'a cheile,
 'S na béin a bhi 'gan ól ;
 'S cha 'n fhaicteadh cúis 'na h eigin
 Ann ám éigheach air an áóp.

O R A N XI.

Orán an t Samhraidh.

I.

'N UAIR thig an Samhra' geugach oirnn',
 Theid fiann nan speur o'n ghruamaiche,
 Thig tlus is bláthas is aoibhneas. Theid
 Gach ní g'a reir am buadhalachd.
 'Thig feart le neart na greine oirnn',
 Ní 'n saoghal gu leir a chuartachadh ;
 'Thig teas o flios 'nuair dh'eir'eas i
 Ní feum, 's cha treigear uainne é.

Bidh

II.

Bi'dh pór ann an tír ghráiseirean,
 Chur síl ann fan tím ghnáthaicht' :
 A' toirt bridh as an úr nádurra ;
 O'n bhlár g'a bhárr a ghluaifeas é.
 Gu reachdmhor, breac, neo-fhaileanach,
 Trom-chuinlìonach garbh-ghráineanach
 Gu diasach, riathach, cáileanach,
 Gu biadhchar, lán, 'nuair bhuainear é..

III.

'S glan fáile nan geug liomhora,
 Mu gháradh nan feud lion'ora,
 Am biodh áileagain glé riamhacha
 Le bláthas a' fìor-chur fhuadh' orra.
 Gu h úbhlach, peurach, figusach,
 Glan, brioghmhar, diomhair, guaimeifeach
 Gach fráid' is áillidh gríneachan,
 Mar Pheálas Rìgh r'an cuartachadh.

IV.

'S ro-ghreannar gach gleann fìor-mhonaidh,
 Cur iomhaigh ghrinn an uachdar air ;
 Gach lus le bhár cho'-mhior'ailteach,
 A' fás fuidh mhìle fuaicheantas ;

Gu

Gu duilleach, lurach, dítheanach,
 Glan, riamhach, lionmhor, cuaicheanach,
 Gu ropach, dofach, míseanach,
 Gu millteachail, mín uainealach.

V.

Bidh fonn air gach neach nádurra,
 Bhi fealltainn gach ní gnáthaichte ;
 Am blár lom a' cur dreach fásaich air,
 Gach lá cur stráichd' neo-thruaillidh air,
 Gu mollach, torrach, catuineach,
 Gu cra'och, crásgach, cruafachdach,
 Gu h úrar, dú-ghorm, aileanta,
 Le frasa blátha, bruidleanach.

VI.

Bi'dh gach frí gu liontach, feurach ; 's theid
 Na feidh 'nan eidi'dh fuaicheanta,
 Gu h uallach, binneach, ceumannach,
 Grad-leumanach, bior-chluaifeanach,
 Gu crócach, caprach, ceir-ghealach ;
 Gu manngach, eanngach, eildeagach,
 'Gan grianadh fa' mhios cheiteanach,
 Air slíos an t fleibh m'an cuartaich iad.

H.

Bi'dh:

VII.

Bi'dh lao' re tao' gach aighe dhiubh,
 'Nan luidhe mar is cóir dhoibh; bi'dh
 Gach damh is manng cho'aithearach,
 'Nuair thig Fil-leathan róid orra.
 Bu tuille loin is faoghail,
 Do gach neach a ghabhadh gaol orra.
 Bhi tric ag amharc caol orra,
 Is ag eifdeachd gaoir an crónanaich.

VIII.

Bi'dh maoisleach a chinn ghuanaich,
 A cur dreach is snuadh is tuar orra,
 'Si tilgeadh cuilg a' gheamhraidh,
 A chuir gurt is greann is fuachd orra.
 O'n thainig bláthas an t-Samhraidh oirne,
 Cuiridh ise manntal ruadh orra,
 'S tha inntin ghrinn g'a reir aice,
 Gu fallain, feitheach, fuafgailteach.

IX.

Bi'dh am minnein úrar meanbh-bhallach,
 Gros tioram air a ghnúis bu fgeinmeile;
 Gu mireineach, lúthar, anmadail,
 Re flinnein na h earb' ann guailleachan.

Bu

Bu chlis feadh pris mu an-moch iad,
 Gu tric fuidh ioc nam mean'-chuileag,
 Gu sgrideil, gibeach, gear-mhafach,
 An sliochd 'gan ainm na ruaghagan.

X.

Bi'dh gach creatair failineach,
 A bha greis ann cás na fuaralachd,
 A togail ann cinn gu h ábhachdach,
 O'n a thainig bláthas le buaidh orra.
 Na h 'eoin fa' phunnc am b'ámhaift doibh,
 Gu ceolmhar, fonnar, failteachail ;
 Feadh phreas is thom re gáirdeachas
 Gun chás a dh'fhágadh truaillidh iad.

XI.

'S neo-thruaillidh am pór lionmhor ud,
 'S gur speifeil grinn a ghluaifeas iad ;
 Le'm beus a 'feinn mar fhíleirean,
 Gur h aoibhinn binn rem' chluafaibh iad.
 'S glan luineagach, fíor-inntineach,
 A' chánmhain chinn thig uapa-san :
 'S iad gobach, fgiathach, círeineach,
 Gu h ighteach, dionach, cluaineiseach.

XII.

Bi'dh an coileach le thorman tuchanach,
 Air chnocana gorm a dúrdanaich,
 Puirt fhileanta, cheolmhor, fhiubhlacha,
 Le ribheid a' dlu'-chur feoil orra ;
 Gob crom nam pònna luthora,
 'Sa chneas le dreach air a dhublacha'
 Gu flios-dubh, girt-gheal, úr-bhallach,
 'S dá chirc a fugaradh boidheach ris.

XIII.

'Thig a chuag fa' mhios cheitein oirnn,
 'S bi'dh 'n uifeag 'na feuchdan comhluidh ria
 'S an dreathan a gleusadh sheannsoirean,
 Air a gheig a's aird' a mhothuicheas e.
 Bi'dh choill a gu leir 'na gleanntaichean,
 Air chrathadh le h'aoibhneas canntoireachd,
 Aig fuaim a chuanail cheannfalaich
 Feadh phreas, is chrann, is óganan.

XIV.

'Na doireachean coill' bu diomhaire,
 'S na croinn mu'n iadh na smeoraichean,
 Theid gach craobh ann ciatoichead
 Bi'dh caochladh fiamh is neoil orra ;

Gu

Gu meanganach, dìreach, fniomhanach,
 Theid croidhe nam freamh ann sóghaireachd,
 Le trusgan úr g'a mheudachadh,
 Bar-guc air mheuraibh nófara.

XV.

Bi'dh am beatha gu cuisleach, fìuranach,
 Gu failleanach, flatrach, úr-fhasach ;
 Thig snòthach fuidh 'n chairt is drúisealachd,
 Bi'dh duilleach is rúsg mar chomhdach air :
 Le bruthainn theid brìgh na dúflain ann
 Am barrach dlúth nan óganan,
 Gu pluireineach, caoin, mao'-bhlasda,
 Mo roghainn do fhnaoisean fhoine é.

XVI.

'Sa bhiolaire luidneach, fhliom-chluasach
 Ghlas, chruinn-cheannach, chaoin, ghorm-
 neulach,
 Is i fás glan, uchd-ard, gilmeineach,
 Fuidh bar geal, iomlan, sonraichte ;
 Air ghlaic, bu taitneach cearmonta,
 Le seamrigan 's le neoineanan :
 'S gach lus a dh'fheudainn ainmeachadh,
 Cuir anbharrach dhreach boidhchead air.

XVI.

Gur badanach, caoineil, míliona,
 Cruinn, mopach, mín-chruthach, mongoi-
 neach,
 Fraoch groganach, dúbh-dhonn, grís-dearg,
 Bárr cluigeanach, sínteach, gorm-bhileach;
 Gu dofach, gafach, uain-neulach,
 Gu cluthor, cluaineach, tolmagach;
 'Sa mhill 'na fúdar gruaige dha,
 'Ga chumail fuas ann spórfalachd.

XVIII.

'Si gruag an deataich riamhaich i,
 'S mór a brigh 's is lionmhor buaidh orra,
 Ceir-bheach nan fgeap a cinntin orr',
 Seillean breac feadh tuim 'ga chruafachd fud,
 Gu cianail, tiamhaidh, frann-aige,
 Air bharra nam meas a' dranndanaich,
 Bhiodh miann bhan óg is bhain-tighearnan
 'Na fhárdoich ghreannar, ghuamaifich.

XIX.

Is é gu friteach, riathach, ciar-cheannach,
 Breac, buidh, ftiallach, frian-bhallach,
 Gobach, dubhanach, riasgach, iargalta,
 Re gníomh gu dian mar thuathanach;

Gu

Gu furdail, grunndail, deanadach,
 Neo'-dhiomhanach 'na uaireinean ;
 'Se fáile lufan fiadhaiche
 Bhios aige bhiadh 'fa thuarasdal.

XX.

Gach táin a's airde chruinnicheas
 Do'n áirigh uile ghluaifeas iad ;
 'Thig blioc is dáir gun uireasbhuidh,
 Craobh árd air cuman gruagaiche.
 Na h aighean a's óige ládaire,
 Nach d'fhiosfraich trá' nam buaraichean ;
 Bi'dh luinneag aig righbhin chúl-duinn doibh,
 'Gam bríodál ciuin le duanagan.

XXI.

'S fíor ionmhuin mu thrá' nóine
 Na laoigh óga choir na buaile fin,
 Gu tara-gheal, ball-bhreac, bótainneach,
 Sgiathach, druim-fhionn, froin-fhionn, guail-
 leach,
 Is iad gu líth'-dhonn, ciar-dhubh, cáraideach,
 Buidh, grís-fhionn, crá'-dhearg, fuaichionta,
 Seang, flios'ora díreach, fár-chumpach,
 Mín, flíogta, bárr an fuanaiche.

Bi'dh

XXII.

Bi'dh foirm is colg air creatairean,
 Gu ftoirmeil, gleuft' 'g ath-nuadhachadh;
 Le forgan torchuirt feudalach,
 An freud, 's an spreidh, 's am buachaille :
 An gleann, barrach, bileach, reidhleanach,
 Creamh, rainneach, reisg, is luachaireach,
 'S é caoin, cannach, mín-chruthach, ceutach,
 Fireach, fleibhteach, feurach, fuaranach.

XXIII.

Bi'dh mionntain, camomhil, 's fóghraichean,
 Géur-bhileach, lónach, luafganach,
 Cathair thalamhonta, 's carbhin chróc-chean-
 nach,
 Gharg, amlach, rómach, chluas-bhiorach,
 Suthan láire, 's fáile ghroiseidean;
 Lan liligh' 's rófa cuaicheanach,
 Is clann-bheug a trufa' leólaichean,
 Buain chór ann cóis nam bruachagan.

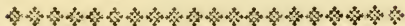
XXIV.

Bi'dh 'm blár fuidh stráichd le úraireachd,
 Oidhch' iuchair bhruincneach, cheo bánach,
 Gach frábh 'fa bár air lúbadh orra
 Le cudthrom an drúchd 's le ló'dalachd

'Na phaideirean lionmhar cúrnaineach,
 Gu brioghmhor, fúghmhor, fólasach,
 Cuiridh ghrian gu dian 'na smúidean é,
 Le fiamh a gnuís san óg-mhaduin.

XXV.

'Nuair a dhearfas a gnuís bhaoisgeil,
 Gu fial, flathail, fiamh, geal, caoineil oirn',
 'Thig mhaitheas is gníomh le saibhireachd,
 Chuir loinn air an Roinn-corpa fo ;
 Le aoibhneas greine foillseachadh,
 Air an speur gu reith a spaoileas i,
 Cuir an geil gach feum a rinn i dhuin,
 G'a fhoillseachadh 's g'a mhoideachadh.

O R A N XII.

*Oran do Chaipitean Donnacha Caimbeul, ann
 Geard Dhuineidin.*

A Bhliadhn' a chruinnich an campa,
 'Sa thainig an trioblaid,
 Bha Donnacha óg Caimbeal-
 Air cheann na milisi ;

Fear curaisdeach, feolta,
 Bu mhór foghlum as misneach,
 G'an tarruing ann órdugh
 Ann an coireanuibh miosail,

'S mór do mhios aig na daoine,
 Bh'air do thaobh ann fan uair fin,
 A'dol air an adhairt,
 Ann an aghaidh an fhuaghais ;
 'Nuair bu bhrais a bha 'n teine,
 As fras pheileir muncuairt dhuit,
 'S ann air thoiseach na h armailt,
 A dhearbh thu do chruadal.

Ann an lá Chuíleoidir,
 A dol an toiseach a bhatailt,
 'S mor a b'fheaird iad thu rompa,
 A thoirt doibh prosnacha focail ;
 Fir Ghlean-urchaidh bha 'd dhiaigh,
 'S bu tu roghain a Chaiptein,
 Ge bu theanalair árd thu,
 B' fhiach thu an t aite bhi agad.

'S cha do fmaointich thu gealltachd,
 'S cha b' 'asan leat cúram,

'S ann a bha t inntin a togail
 An ám losgadh an fhúdair;
 'S nan geur lannan glafa
 Bhi le braife 'g an rúfgadh,
 Bu tu ceannart an fheuchda
 Nach gabhadh feachda na lúbadh.

Bu chean-faona deus calm thu,
 Nach raibh cearbach a 'd ghaifge,
 Tarruing suas do chuid daoine,
 'Nuair a sgaoileadh a bhrattach,
 Dh'eirich leatfa buaidh lárach,
 Ann 'sgach cás a chuaith feachad,
 'S na fhuaire thu do phairti
 Rinn thu 'n aireamh thoirt da-thigh.

Ceann na ceil' as na cuideachd,
 Bu mhor tuigs' agus riasun,
 Am fear miosnachail cliutach,
 Comhlan úr do fhliochd Dhiarmad;
 Tha d' aigne mar leodhan,
 Chuir thu moran ann gnìomh dheth,
 Led' chainnt bhunnailtich phuncail,
 Sár chompanach iarloch.

Dhearbh thu fein a bhi suairce,
 Ann an uaist' as an glaoine,
 'S ioma car air gach taobh dhiot,
 Air am feudainn do fhloinneadh,
 Shliochd nan comhlan bu chaoineile,
 O thigh Auchlaine,
 Do'n fhuil as airde fhliochd Dhiarmad,
 Tha 'n dream chiatfhach g'am bheil thu.

'Se meud na h uaifle tha 'd chorp,
 Tha sír chuir brosgla a'd inntin,
 'S bu mhor fheum ann san choga,
 'Nuair a b' oifigeach Ri thu ;
 Rinn thu gnothach do chairdean,
 Gu nadara díleas,
 'S cliu a chos'nadh o'd naimhdean,
 'Nuair a thainic an t siochaint.

A Bhliadhn' a thogadh na creuchan,
 'S a loisgeadh aitreabh nan garbh-chrìoch,
 'S mor a rinn thu g'am bacadh,
 O luchd nan casaga dearga,
 A liuthad beannachdan bocainn,
 A rinn thu chos'nadh san àm sìn,
 Tha gu sìoruidh am freasdal,
 Bi bhi leifeacha' d' anama.

Cha b'e d' fhasan bhi 'n tí,
 Air cuid nam fìor dhaoine bochda,
 Ach an leigeadh roi' d' lionuibh,
 Ann sgach tír air 'n do chroisg thu,
 'Nuair bhiodh cach ann fna cúiltibh,
 Re spúindeadh 's re ropadh,
 'S ann a bhiodh tu le d' dhaoineibh
 Amach air aodain nan cnocan.

Bha thu teom' air gach fear-ghléus,
 A fhiubhal garbhluich an t fleibhe,
 Bu tu roghain an t fealgoir,
 A dhol a mharbhadh na h eilte,
 Ann am fásach na coille,
 Na 'n doire na geige,
 Bu tu namhaid a choilich,
 Is moch a ghaoireadh fa' cheatain.

'S maith thig 'eile chruinn uafal,
 Muncuairt air do bhreacan,
 Bonaid ghorm a bhile fhíd ort,
 'S peiteag riomhach do'n tartan,
 Bróg theann air dheagh chumadh
 Mu'n troidh is cuimeir air faithche,
 'S air a chalbanna foilleir,
 Ofain ghaoraid as gartain.

'S maith thig cloidheamh geur cuil ort,
 Lann úr nan tri chlaifean,
 Tana, faodharach, fuileach,
 Eu trom, guineach, geur, sgaiteach,
 Dias chuimeir do'n ftailein,
 'Si spairt ann ceann aifnich,
 Ann an iomachar ualach,
 'S an crios guailean fan fhafan.

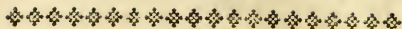
Paidhir dhag air do ghiulan,
 B'é do rún am bi' 'd fhiubhal,
 Marri cuileabhair deus eu-trom,
 Gunna caol a bheoil chuthain,
 Aodharc chuimeir an fhúdair,
 Flasg chúlbhui 's beul luthaidh,
 Sgiath bhreac nam ball dlútha,
 Lann sgriuiteadh 'na h ubhal.

Cha mhios' thig dhuit biodag,
 Cho'-maith 'fa thigeadh o'n chearduich,
 Snioman lion'ora croma,
 Air a cois dhromanuich, chargnuich,
 'Si gu finealta, sgeunail,
 Direach, tana', gle sgeanamail,
 Eidir bhonn agus mhuineal,
 An taoim 'fan duille 's a chrambait.

Bha thu uasal a tighin,
 Air gach flighe tha 'n taic riut,
 'S cha do leig thu fhein a rithisd,
 Bonn don t flighe ud seachad ;
 Fhir bu shiobhalta bruidhin,
 Bu tu breitheamh a cheartais,
 Sár phoiteir na ditheamh,
 G'an raibh 'n croidhe fial, farsuing.

'S gach car a chuaidh dhìotfa,
 Ann an rioghachd na h Alba,
 Cha chualas do mhi-chliu :
 Air do sgriob feadh nan garbh-chrioch,
 Aig feothas do ghiulan,
 Bha chuis ud duit ainmeil,
 Le barantas dúbailt,
 Fhuair thu cliu na clia-sheanchuidh.

O R A N XIII.

Oran do charaid Taileir airson cuairt sbùiridh.

THA finn triuir ghillean fa' bhaile fo,
 Mis', agus Alastoir, 's Pádrúic,
 'S muintir na tír' ag ailis,
 Gu'n deacha' finn baileach o fta';
 Na gruagaichean laoghach bha marruin,
 An diaigh am mealladh aig cách,
 Gach oidhch' a bhios iad ri h aire,
 Cha bhi iad gun fhear air an fgáth.

'Se Donal an t óganach gibeach,
 'S ann aig' a bha mhisneach a b'fhearr,
 'Se chuireadh an car dhe' gu fguibealt,
 'S a rachadh a chlisge 'nan dáil,
 'S ann a dh'iomaireadh é teidhir is cipein,
 Nach b'urraing e bhrisfeadh gu bráth,
 'S gu'n cumar é marris na bochdaibh,
 O'n a bhios é ri fodradh gun támh.

Tha fleasgach aig Para MacBheathain,
 'S é 's braise is aitheant damh 'm eolas,

Tha

Tha é cho deidheil air mnaithean,
 'S nách fheud é luighe na ónrachd ;
 Shiubhladh é 'n oidhche gu láthar,
 Do dh' áit ann sam fuigheadh e pógan,
 'S dheanadh é cluiche gu brigheagach,
 Cuide ri nigheagan óga.

Gu briodalach, beúianach, cúirteil,
 Re fúgradh gu fiobhailte, baigheil,
 A mistir' ag euladh fna cúltean,
 'S é rúrach gu h iosal fui' mhágan ;
 Le chriotachadh tearuinte, rúnach,
 'S é dlúthachadh ria gu dána,
 'S mu chuaidh é san ám air a ghlúinibh,
 Cha b'ann ris na h úrnuighean a bha é.

Ruigidh é bódhan na fhaire,
 'S é 'n t áit' am bu mhaith leis bhi támh,
 Luidhidh é teann air a bhan-araich,
 'Si fud leannan a ghráidh,
 Dheanadh i chriotachadh tairis,
 Is chuireadh i thairis a lamh,
 'S 'nuair a theannas é ria le farum,
 Gu'n cumadh iad caithris air cách.

'Se ludragan phaidseach na bleide,
 An ceigean maol, ódhar, gun ádh,
 A thainig a shuireagh cho-beadaidh,
 Do dh'áit' an raibh fleasgaich a b' fhearr;
 'S ann a thoill é chur air an t feifin,
 Mu'n chleasachd o'n chuaidh i os 'n aird,
 'S am brangas a theannadh mu pheircuibh,
 'S gún ódhar na h eaglais thoirt dá.

O R A N XIV.

*Oran do'n Taileir, an eirig crain a rinn eisean ann
 an adhbhar a charaid.*

A Dhomh'uil Bháin mhic ó Neacain,
 'Tha 'n droch nàtur á d' phearsuin,
 Cha ghnáthaich thu 'n ceartas,
 Gus am báfaich thu 'n pheacadh,
 'S mairg áit' ann s'na thachair,
 Am ball-sampuil gun chneastachd,
 'A rinn gráineil an sgaiteachd ud oirn',
 'A rinn graineil, &c.

Thir

Fhir a thóisich re ealaidh,
 Bha thu górach a d' bharail,
 'Ga seóladh ám' charaibh,
 'S gun mi t' fheóraich, no t' fbaraid,
 Chuir thu sgleó dhìot is fanoíd,
 Cho dhiubh 's deoin leat no's ain-deoin,
 Tha mi 'n dóchas gu'm fuigh thu do leoir,
 Tha mi, &c.

Dhamh-fa b'aithne do bheufan;
 Tha thu ain-eolach, beumnach,
 Is do theanga mar reufar,
 Le tainnead 's le geiread,
 Thug thu deannal damh fhein dith,
 O's an agad tha 'n eu-coir,
 Com' nach paidhin thu 'n 'eirig do sgeoil,
 Com' nach, &c.

'S craobh thu 'n ghrotlaich air crìonadh,
 Lán mofgain, is fhíneag,
 A dh'fhás croganach, iosal,
 Gaoraid, crotach, neimh-dhireach,
 Stoc thu togairt a'n ghriosaich,
 A thoill do losgadh mar iobairt,
 Leig thu 'n foisgeul air di-chuimhn' gu mór,
 Leig thu, &c.

Bu bheag an diúdhaile é thachairt,
 An lá thúr thu na facail,
 Dá phunnd agus cairteal,
 A dh'fhúdar cruaidh, sgairteal,
 A bhi á d' bhroin air a chalcadh,
 'S bhi 'g ad' fgaíneadh le maitse,
 Gus am fásadh tu d' ablaoch gun deo,
 Gus, &c.

'S blíonach rithinn gun fheum thu;
 Ge do bhiheadh tu 'm feithe,
 Coin is fithich a' d' theumadh,
 Cha bhiodh an diol beidh ac'.
 'S tric thu tean air 'na h eibhlean,
 Bhreac do fhuimeir gu t éislich,
 Bláth an tein' air do fhleisdibh gu mór,
 Bláth, &c.

O nach Táileir is fhiu thu,
 Chuir cách as a' chuirtear thu;
 Bi'dh tu ghná ann 'sna cúiltean,
 A' cáramh nan lúireach,
 Bu tu áfuin nan clútan,
 'S tric a fhúidh thu san smúraich,
 'Nuair a bhithinn' air cúl fir nan cróc,
 'Nuair, &c.

'S é do choltas r'a innfeadh,
 Fear fop-cheannach, grímeach,
 Nan sneo, 's nam mial íneach,
 Gun bhonait, gun phior-bhuic,
 Gun bhad-mullaich, gun chirean,
 Cár gu t uilinn a fios ort,
 Stráhd na dunach do'n sgríbich mu'd cheós,
 Stráhd, &c.

'S iomadh áit' ann 's na thachair,
 An taileir MacNeacain,
 Eidir Albain is Safun,
 Bailtean margaidh is machair,
 'S tric a shealg thu air praisich,
 O nach d' fhalbh thu le clapa,
 Choidh' cha mharbh e duin' aca do'n t flógh
 Choidh', &c.

Bi'dh 'n crom-ódhar gun fhios duit,
 'Mach air tollaibh do bhriogais,
 'Se gun chomas gun bhriofgadh,
 Chaill e spionna's a mhisneach,
 Leis na rinn thu do'n bhidfeachd,
 Bu tu 'n flaidhtire misgeach,
 'S cian o'n thoill thu do chuireadh mu'n ól,
 'S cian, &c.

'S iomadh ceapaire rómais,
 Rinn thu ghlacadh a' d' chrógan,
 Is bhi ga stailceadh le d' órdaig,
 Ann ad chap dheudach fgórach,
 'S reamhar farfaing do fgórnan,
 Brú mar chuilean an ótraich,
 Fhuair thu urram nan geócach re d' bheo.
 Fhuair, &c.

Bi'dh na mnathan ag ráit,
 'Nuair a rachadh tu 'n airidh,
 Gun tolladh tu 'n t áros,
 Ann 'fam bitheadh an cáise;
 'Nuair a dh'itheadh tu pairt deth,
 'S a bhiodh tu air trásgadh,
 Ann fa' mhuidhe gu'n spárr thu do chróg,
 Ann, &c.

'S tu 'n tollaran cnáimhteach,
 Ge bu ghionach do mhaileid,
 Tha do mhionach air t' fhágail,
 Gun chrioman deth láthair,
 Cochall glogach mu d' áruinn;
 'Tha do fgamhan is d' áinean
 Lán galair is fáslaich, is chós,
 Lán, &c.

Beul do chléibh air a thachdadh,
 Air séideadh 's air brachadh,
 'S é gu h-eididh air malcadh,
 'S mór fheum air a chartadh,
 Gach aon ea-cail a' d' phearsuin,
 Caitheamh, 'eitich, is caidaich,
 Gus an d'eirich do chraicean o' d' fheoil,
 Gus, &c.

Tha do chréuchdun, 's do chuislean,
 Lán ea-cail is trusdair,
 'S thu feumach air furtachd,
 Tha 'n deideadh a' d' phluicibh,
 'S thu t eigin le clupaid
 D' anail bhreun, gu trom, murtaidh,
 'S mairg a dh' fheachadh dhìot moch-thra do
 'S mairg, &c. [thóchd.]

Do dheud fgrab-bhearnach, cabach,
 Am bheil na fgóir-fhiaclan glasa,
 Mosgain, cófacha, fgealpach,
 Luibte, grannda, cam, feachdadh,
 A null 's a nall air an tairfinn,
 Cuid diubh caillt, air dol asad,
 'S na bheil ann diubh air spagadh do bhcoil,
 'S na, &c.

Bi'dh

Bi'dh na ronnán gu filteach,
 'Nan tonnaibh gorm, ruidhteach,
 A gabhail toinneamh o d' liopan,
 Thar cromadh do smige ;
 'S dorcha doilleir do chlisneach,
 Comh-dubh ris a phiceadh,
 Uchd na curra, cean circ' ort, gob geóidh,
 Uchd, &c.

Do mhaol chruacach air faileadh,
 Gun chluafan, gun fhailleán ;
 Tha thu uainealach tanna,
 Co'-chruaidh ris an darach ;
 'S thu gun fuanach, gun anart,
 'S adh'r truais thu re d' ghearan,
 'S gur fuair thu na gaillean an reót,
 'S gur, &c.

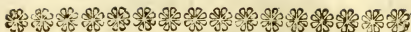
Tha cean binneach 'na stúic ort,
 Geocach, leith-cheannach, giugach,
 Aodan brucainneach, grugach,
 'Srón phlucach na múire,
 Tha cruit air do chúlaobh,
 'S moran lurcuich a'd' ghlúinibh,
 Dá chois chama, chaol, chrúbach, gun treon,
 Dá chois, &c.

Cha

Cha 'n 'eil uiread nan fáiltean,
 Aig á phliutaire spágach,
 Nach 'eil cuspach is gágach,
 Tha thu d' chrioplach 's a'd' chraigheach,
 'Slionmhor tubaist an táleir,
 Dh' fhág an faoghal 'na thráil é,
 'S mairg a shaóraich air h árach 's tu óg,
 'S mairg, &c.

Mu's ann do shliochd Adhamh thu,
 Cha cholfach re cách thu,
 Aig olca 's a dh' fhás thu,
 O thoiseach do láithean :
 Cha 'd thig cobhair gu bráth ort,
 Gus am foghain am bás duit,
 'S do chorp ódhar a cháramh fo'n fhóid,
 'S do chorp, &c.

O R A N XV.

Cumha' Ghileaspaig Achaladoir.

I.

GUR muladach tha sinn,
 Mu Mháidfeir Achaladoir ;
 E bhi dhí air an aireamh,
 'Nuair thainig cách thairis oirn',
 Chuaidh gach duine g'an áite,
 'S an leith-páigh 'ga tharuing ac',
 'S ann tha eisean air fhágail,
 Ann fan ár-fhaich gun charuchadh.

II.

Bu cheann-feadhna deas calm' thu ;
 'N ám dhuit falbh as an fhearann so,
 Air thoiseach na h armailt,
 Far 'na dhearbh thu do cheann-ardachd,
 Chuaidh tu null air muir-dhubh-ghuirm,
 'S bhi 'ga stiubhradh le Maraichean,
 Dol ma choinneamh nam Francach,
 Is iad 'nan camp air gach Gearasdan.

Bha

III.

Bha thu cruadalach, dána,
 Ann sgach cás a bhiodh baraichte,
 A' dol air h adhairt sna bláruibh ;
 Bu neo-sgáthach 'gan taruing thu,
 'Thug sin thu gu áite,
 'S theireadh cách gur tu b'airidh air,
 Bha do mifneach is d' eolas,
 Mar á dh' fhoghnadh do fheanailair.

IV.

Bha d' aigni mar leomhan,
 Ann am mór-chuis, le fearachas ;
 Brais is árdan le cheile,
 Ann ám feuma nò cabhaige,
 Lamh chruaidh air chul sceith,
 Cho' treabhach 's a b' aithne dhamh ;
 'S ann ám bhualadh nan speicean,
 Cha raibh deifin ann ceangal riut.

V.

Be do mhiann na 'h airm ghaisge,
 Bhi gu acuineach, farumach ;
 Coilibhar caoil snaithte,
 Nach do dhiult a snap aingeal duit,

Lann thana, gheur, stailin,
 Chruaidh, laidir gu gearradh,
 Deigh spionna do laimhe,
 Bhiodh do namhad 'sa gearanach.

VI.

Ann an lá blár champin,
 'Nuair bhuail an tacaid an seanalair,
 Chuaidh a lot ann san áraich,
 'S dh'fhág cách a call foladh é,
 Thug thu mach e air ghiulan,
 'Sin an turn nach raibh aithreach dhuit,
 'N ám fuithe na cuirte,
 'S gach aon chuís be do charaid é.

VII.

'S é la Phealan-housain
 A rinn an diuthail gu 'h ath-ghaoraid,
 'Nuair a thuit an commandair,
 A' b' aird' air na fearuibh 'ud,
 Air a phicaid a bha thu,
 Osciann chách fhuair thu barantas,
 Ann an onoir na rioghachd,
 'S an righ fhad 's bu mhairthean thu.

VIII.

Ge do theireadh luchd faoineachd,
 An taobh fo gu h ain-eolach;
 Gu'n do thearuing fliochd Dhiarmad,
 Gun reabadh, gun ghearradh ann,
 'Nan sealladh iad díreach,
 'S gu'm bi 'n fhirin a chanadh iad;
 'S mór ar call re Rìgh Deorsa,
 O'n a thoilich a charraid fo.

IX.

Chuaidh Gilespic a bhualadh,
 Thain' an luaithe na deannuimh air,
 Far nach fhaiceadh é naimhdean,
 'S craobhan arda 'gam folach air;
 Thuit misneach na páirti
 A bha 'n la' sin ann caradh dhuit,
 Bha 'n taic air am fágail,
 'Nuair a bha thu gun anail ac'.

X.

'Nuair a thainig a gháfaid,
 Thug fios do bháis thairis duinn,
 Bu mhuladach, cráiteach,
 Do bhrathair, 's-do phearuichean;

Do chleamhnun gu 'h áraid,
 'S do chairdean a bharrachd orr';
 'S bu mhor an cin-fáth air,
 'S 'nu bha air an aire-sin.

XJ.

Bha thu maith ann ám fíochaint,
 Gu fíobhalta, farasta,
 Cho-uafal ad' inntin,
 'S gu'm bu ghrinn gach ní chanadh tu;
 Mar bu dual duit ód fhins' reachd,
 Thaobh gach linn a chuaidh tharud diu,
 Cruaith a sheusamh na láruch,
 'S bhi bláth an ám caruinis.

XII.

Bu tu maighfidir na tuatha,
 'S an deagh uachdaran fearruin,
 Ann ám paighe dhuit císean,
 Cha bhíodh díth air do theanandan;
 'Stu nach sealladh gu míothur
 Air an ní thoirt a dh'ain-deoin uap',
 'Se bu mhianach led' inntin,
 Iad a chinntin mar raineach dhuit.

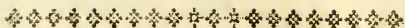
XIII.

Bu tu croidhe na feile,
 Ceann na ceil' is a cheanaltuis,
 Bu mhaith labhairt is leirfin,
 'Nám dhuit fein bhí meafg aithnichin,
 Sár phoiteir an fhíone,
 Lamh dhioladh nan galan thu,
 Marcach sunntach eich cheumnaich,
 Bhuithneadh réis ann an cabhaig thu.

XIV.

'S an deireadh an' t samhraidh,
 Thug do naimhdean an aire dhuit,
 'Nuair a fhuair iad o'n champ thu,
 Air command a mhór challa dhuin,
 'S adhbhar mulad as campuir,
 Do gach aon duine dhearadh ort,
 Bhí cluinntin do bheusan,
 'S gun tu fhein a bhí mairtheán ac'.

O R A N XVI.

Cumha' Chailein Ghleanuir.

I.

S Maointean truagh a th'air m' aigne,
 Dh' fhág orm smuaisean, is airfneul,
 Ann ám gluasad am leibidh,
 Cha chadal ach dúisg,
 Tha mo ghruaighean air seachda',
 Gun dion uair air mo rosguibh,
 Mu'n sgeul a chualas o'n Appuín,
 A ghluais a chaismeachd 'ud duin',
 Fear Ghleanuir a dhí oirn',
 Le putar luchd mio-rúin,
 Mo sgeul dùthach r'a innseadh
 Thu bhi 'd shíne' san úir,
 'S truagh gach duine do 'd dhílsean,
 O'n a chuaith do chorp príseil,
 Ann ciste chuthainn, chaoil, dionaich,
 'S ann an lín-anart úr.

B'e sin an corp áluin,
 'Nuair bha thu roimhe fo 'd fhlainge,
 Gun chion cumachd, no fás ort,
 Gu foinnimh, daicheil, deus, úr,
 Suairce, foisinneach, fáilteach,
 Uafal, iorafal, baidheil,
 Caoineil, cineadail, cairdeil,
 Gun chroìn r'a gh'rait air a chúl,
 Lán do ghliocas, 's do leirsin,
 Gu dana, miosnachail, treubhach,
 Gach ait' an fir'teadh gu feum thu,
 'S ann leat a dh'eireadh gach cúis;
 B'e do choimeas an dreagan,
 Na 'n t feothag 'fna speuran,
 Co bu choslach r'a cheile
 Ach iad fein agus tu ?

III.

'S cruaidh an teacair a thainic,
 'S truagh mar thachair an drásta,
 Nach do sheachuinn thu 'n t áite,
 'N do ghlac am bás thu air thúis ;
 Suas o chachuila gháruidh,
 Fhuair thu 'n tacaid a chráith mi,
 'S gun do thaic a bhi laimh riut,
 'Nuair ghabh iad fáth ort o'd chúl,

Air a thaobh 's thu gun chomhradh,
 San ám 'n do chaochail an deo uait,
 D' úil chraobhach, dhearg, bhoidheach,
 A gabhail dorta 'na brúchd,
 Le gníomh an amadain ghóraich,
 A bha gun aithne gun eolas,
 A chreic anam air fíoras,
 Nach do chuir ann trócair a dhúil.

IV.

B'e 'n croidhe gun tioma, gun deisein,
 Gun ádh, gun chineas, gun cheatamh,
 A chuir lamh a'd mhille gun reasan,
 Le cion ceil' agus túir,
 'Se ghlác mar chomhairl' an eucoir,
 'S boc an gnothach mar dh'eirich,
 Dh'fhág é sinne fuidh euslain,
 Is e fein 'na fhear cúirn,
 'S ge nach fámhach a leibe,
 Le eagal a ghlacadh,
 Cha 'ne tha mi 'g acain,
 Ach mar a thachair do'n chúis,
 An t armun deus, tlachdmhor,
 A tha 'n dráft' ann Ardchátain,
 An deis a chárann an tsguidh,
 Ann áite codail nach dúisg.

V.

'Se do chadal gu fìoruidh,
 A dh'fhág m' aigne cho tiomhaidh;
 'S tric smaointeana diomhain,
 A tigh'n gu dian orm as úr,
 'S trom a dh'fhás orm an iargain,
 As goirte tárfa na 'm fiadhrus,
 Mo chomh-alt áluin, deus, ciatfach,
 An deis a reubadh gu dlú';
 Mile molachd do'n laimh fin,
 A ghabh cothrum is fáth ort,
 A thug an comas do'n lamhach,
 'Nuair chuir e 'n Spáinteach r'a fhúil,
 Sgeula foilleir a b' áil leam,
 Gu'n cluinnt' am follais aig cách,
 E bhi dol ri crommaig le fára,
 Gus am miosa dha-fa na dhuinn.

VI.

Ge b'e neach a rinn plót ort,
 Le droch dhúrachd o thoiseach,
 Bu dana chúis dha tigh'n ort-fa,
 Na do lota as úr;
 Bha 'na rún bhi gu h olc dhuit,
 'S gun a chroidh' aig aodan a nochdadh,

'S ann a thain' é fámhach mu'n chnocan,
 'S a ghabh ort focair o'd chúl.
 'S é mo dhiúthail a thachair,
 Ann ám do'n fhúdar 'ud lasadh,
 Nach raibh 'ad chairdean ann taic riut,
 Na bheircadh aicheamhail diú';
 'Sa liuthad furan deus, tlachdmhor,
 Nach gabhadh cúram ro' bhagra,
 A chuireadh smúid ris an Appuin,
 A chion gu'm faiceadh iad thu.

VII.

'S trom a pháigh sinn an iobairt,
 A chuir ar namhaid a dhí oirnn,
 Ged' tha 'n aich'mhail gun díoladh,
 Thig fhathasd liondan mu'n chúis,
 Chuireas cách ann staid íofail,
 Airson an aileagain phríofail,
 Bh' ann fan áite mar fhírean,
 A chleachd firinn is cliu :
 'S boc an nuaidheachd r'a aireamh,
 Gur ann an nasguidh a tha thu,
 Nach d'thainic fhathasd mu'n chás 'ud',
 Na dheanadh ábhachd thoirt duinn,
 Ach air fhad 's gam bi' dáil ann
 Comh cheart 's tha mi 'g raite,

Bí'dh

Bi'dh an fhalachd 'ud paighte,
Mun d' theid an gamhlas air chúl.

VIII.

'S iad na fineachan laidir,
Bu mhaith a ghabhail do pháirti,
Ann Rìgh, is Diuc Earaghaidheal,
Nach fhaiceadh fáilinn ad' chúis,
Iarlodh dligheach Bhraidealban,
Air thús a tighinn gun chearbuich,
'S gur ioma' fear armach,
A fheas'adh calma r'a chúl;
Mac Caoi 's a luchd leanmhuin,
Leis an eireadh fuinn nach bu leanbuidh,
Na laich buidhneach, mhór, mheamnach,
Le'n lanna ceann-bheartach, cúil;
Mac Dhom'uil duith, 's cloinn Chamroin,
'S gu leoir a thighearnan ainmeal;
'S fhad o'n chuala' finn seanchas,
Gu'n do dhearbhadh iad an cliú.

IX.

'S ghabh thu áite le órdugh,
Air páirt do Shrath-lochay,
'S cha b' ann air ghaol fíorais,
'Na los am pórfaidh thoirt diú';

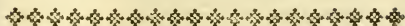
Ach

Ach a sheusamh an córach,
 Le meud do cheisd air an t seors' ud,
 'S an oidhre dleasnach air fogra,
 G'am bu choir bhi fa' chúirt :
 'S ge do theireadh luchd faoineachd,
 Gu'n raibh 'd aire-sa daonan,
 Bhi sgainneart nan daoine ud,
 Na 'n leigeadh sgaoilteach air chúl,
 Chíteadh fhathasd a chaochla,
 Num fuighe tu saoghal,
 Gur é bhi tarruing luchd gaoil ort,
 As gach taobh, a bha 'd rún.

X.

Bu tu croidhe na feile,
 Dh' fhás gu tighearnail, ceut'ach,
 Ann lathair brìtheamh Dhuineidin,
 'S tric a reitich thu cúis ;
 'S oil leam caramh do cheud-mhna,
 'S óg a banntrach ad' dheidh i,
 Lion campar gu leir i,
 O'n a dheug a ceile deus, úr ;
 Fhuair mi 'n sealladh nach b' aoibhin,
 An uaigh mud' choinnimh 'ga reitich,
 'S truagh gach comman thug speis dhuit,
 O'n chuaidh tu fein ann san úir,

'S gun dúil a nois' ri thu dh'eiridh,
 'Se dh'fhág mise fuaidh eu-flain,
 Bhi 'n diu ag innseadh do bheufan,
 'S nach d' thig thu dh'eisdeachd mo fgiúil.

O R A N XVII.

Oran do'n Bhrigis.

Air fonn, Sean Triuthas Uilleam.

'S O tha na brigeis lia-ghlas,
 Am bliadhna cuir mulaid oirn,
 'Se 'n rud nach fhacas riamh oirn',
 'S nach mian linn a chumail oirn';
 'S na'm bitheamaid uile díleas,
 Do'n Rì' bha toirt cuiridh dhuinn,
 Cha 'n fhaichte finn gu dílinn,
 A ftrìochda' do'n chulaidh fo.

'S olc an feol duinn, an Prionns' óg
 A bhi fuaidh mhóran duilichin,
 Is Rìgh Deorsa a bhi chomhnuidh,
 Far 'm bu chóir dha tuineachas;

Tha

Tha luchd eolais a toirt fgeoil duinn,
 Nach raibh cóir air Lunduin aige,
 'Se Hanóbher an raibh fheorfa,
 'S coigrich oirn' an duine fin :
 'Se 'n Rìgh fin nach buineadh dhuinn,
 Rinn di-meas na dunach oirn' ;
 Mu'n ceannfaich é buileach finn,
 B'e 'n t ám dol a chumasg ris,
 Na rinn é oirnn a dh' an-tlachd,
 A mhi-thlachd, is a dh' aimhreir,
 Air 'n eudach thoirt gun taing dhinn,
 Le fain-neart a chumail ruin.

'S o tha, &c.

Is o'n a chuir finn suas am brìgis,
 Gur neo-mìosail linn a chulaidh ud,
 G'an teannadh mu na h-ìosgannan,
 Gur triobloideach linn umain iad ;
 'S bha finn roimhe mìosnachail,
 'S na breacain fuidh na crìosan oirn'
 Ged' tha finn am bichiontas,
 A noife cuir nan sumag oirn',
 'S thur leam gur h-olc an duais,
 Do na daoine chuaidh fa' chruadal,
 An aodaichean thoirt uapa,
 Ge do bhuadhnuich Diuc Uilleam leo ;

Cha 'n fheud sinn bhi fulasach,
 O'n chaochail ar culaidh sinn,
 Cha 'n aithnich sinn a cheile
 Lá feile na cruinneachuidh.

'S o tha, &c.

'S bha uair-eigin an t faoghaí,
 Nach faoilinn gu'n cuirinn orm,
 Brigis airson aodaich,
 'S neo-aoidheil air duine é ;
 'S ged' tha mi deanamh úis deth,
 Cha d' rinn mi bonn fulais,
 Ris an deise nach raibh daimheil,
 Do'n pháirti g'am buinnin-sa ;
 'S neo-sheannfar a chulaidh i,
 Gur grannda linn umain i,
 Cho teann air a cumadh dhuinn,
 'S nach b' fheairde linn tuille i ;
 Bi'dh putain ann sna glúinean,
 Is bucalan g'an dúnadh,
 'S am brigis air a dhúbladh,
 Mu chulaobh a h uile fir.

'S o tha, &c.

Gheibh sinn addan ciar-dhubh,
 Chuir dian air ar mullaichean,

N

Ged'

Is cafagan co' fhliógta,
 'S a mhínicheadh muilean iad ;
 Ged' chumadh sin am fuachd dhinn,
 Cha 'n fhág é sinn co' ualach
 'S gu'n toilich é ar n uaislean,
 Ar túath na ar cummanta ;
 Cha taitin e gu brath ruinn,
 A choiseachd nan gleann-fafaich,
 'Nuair a rachamaid do dh'áiridh,
 No dh' áit' am biodh cruinneagan :
 'Se Deors' a rinn an ea-coir,
 'S ró-dhiomach tha mi fein deth,
 O'n thug é dhinn an éilidh,
 'S gach eudach a bhuineadh dhuinn.
'S o tha, &c.

'S bha h uile h aon do'n pharlamaid,
 Fallfail le'm fíofrachadh,
 'Nuair chuir iad air na Caimbealaich,
 Teanndach nam brigisean ;
 'S gur h iad a rinn am feum dhoibh,
 A bhliadhn' a thain' an streapag,
 A h uile h aon diu dh'eiridh
 Gu leir am milifí dhoibh,
 'S bu cheannsalach, duineil iad,
 San ám an raibh 'n cumasg ann,

Ach 's gann doibh gu'n cluinnear iad,
 A champacha tuille leis,
 O'n thug é dhinn an t aodach,
 'S a dh' fhág é finn co-fhaontra'ch,
 'S ann rinn e oirn' na dh' fheudadh e,
 Shaoileadh é chuir mularid oirn'.

'S o tha, &c.

'S ann a nois' tha fios againn
 An t iochd a rinn Diuc Uilleam ruinn,
 'Nuair a dh' fhág e finn mar phrìofanuich,
 Gun bhiodagan, gun ghunnachan,
 Gun chloidheamh, gun chrios tarrfuing oirn',
 Cha 'n fhuigh finn prís nan dagachan,
 'Tha command aig Safun oirn',
 O smachduich iad gu buileach finn ;
 'Tha angar is duilichin,
 San ám fo air ioma fear,
 Bha 'n campa Dhiuc Uilleam,
 Is nach fheaird iad gu'n bhuithinn é ;
 Nu 'n d' thigeadh oirn-ne Tearlach,
 'S gun eireamaid 'na champa,
 Gheibhte breacain chairneit,
 'S bhiodh aird air na gunnachan.

'S o tha, &c.

O R A N XVIII.

Marbh-rann coilich.

A N cuala sibh an t fealg,
 A bha ainmeal air feadh nam bailtean;
 Rinneadh i fàn an-moch,
 'S cha b' fhear dhuinn i bhi fa mhaduin;
 O'n a' bha i cearbach
 Le dearbhadh, 'nuair chuaidh i seachad,
 Cumaidh sinn am foirm,
 Gu'n raibh'n dorch ann, 's nach fheudta faicinn.
 'S olc an obair oidhche,
 Le coinnlean, ged' theid an lasadh,
 Gunnaireachd dhaoin óga;
 'S i ghóraich a thug amach iad.

Chual' iad fa h uil' aite,
 Am breamas a rinn Páraic,
 'Nuair a dh'innis é do chách é,
 Gu'n d' thainig an croman lachdan,
 Bheireadh' é na bóidean.
 Gur mór é, 'fa bhroileach glas air,

Is gu'n do luidh é direach
 Air círein mulaich na h aitreabh.
 Mur cumadh a' chomhl' é,
 Gu'm biodh na h eoin air an sgapadh ;
 Nach mór a bhiodh beo dhiubh,
 Gu'n leon mu'n d' thigeadh a' mhadain

Sin 'nuair ghlac an fealgair,
 An gunna bh' air an ealchain,
 'S chuir é luaith gharbh innte,
 Dairearach do'n acfuin Shas'naich :
 Chum é fúd r'a fhealbhan,
 'S gu'm b' fhear gu'n rachadh i seachad,
 'S ann a rinn é marbhadh,
 A b' ainmic a leithid fhaicfin.
 'Nuair a las-am fúdar,
 'S é 'n dúil gu'n dianadh é thapadh,
 'Se coileach an dúnain,
 A bha 'n a chrúban fa chlappail.

B'é fin an coileach boidheach,
 Bha cuid air fianh an óir dheth,
 Cuid eile mar na rófan,
 'S bha móran deth mar an sneachda.
 'S bu leathan a chrógan,
 B'é 'n smógairneach é air faithche,

Bu ro-mhaith na bótan,
 An rómaich' a bh' air a chofan ;
 Bha spuir air a spógan,
 Bha cór a dh'ionnfuidh a' ghleachdaidh,
 'Nuair a thigeadh Di-máirt',
 A bhiodh cách a' feuchain an gaisge.

B'é fin an coileach ceutach,
 Bha colfach ris a' pheacaig,
 'S an uair a chuaidh a reubadh,
 B' é 'n déisean leam bhi 'ga fhaicin,
 Cha leighifeadh leigh é,
 'Sa chreuchdan a' dol am braisead,
 'Tonnann g'a fhuil chrao'aich,
 A taomachadh as a chraicean.
 An t fealg a rinn na daoine,
 Gun saoireachadh fad' air astar,
 Gun uchdach a dhíreadh,
 Ach eidir a ghriófach 's an stairfneach.

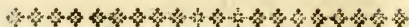
'S an dithiúf thug am bínne,
 'S a dh' fhág e fin 'na shíneadh,
 B' é 'm breitheamh rinn a dhíteadh
 'S b'é 'n gíomanach rinn a leagadh,
 'S cha 'n fhágadh iad fhios é,
 Nam fuigheadh é fírin is ceartas ;

Cha d'rinn é riamh ea-coir,
 'S deadh bheusan aige mar fhasan.
 Theannadh é re eigheach,
 Gu h eifeachdach 's finn 'nar codal,
 Is dhúisgeadh é gu leir finn,
 'S gu'n eireamaid ann sa mhadain.

Chuaidh litir a Shrath-eirion,
 A dh' ionnfuidh inghean Sheumais,
 A dh' innseadh ceart an fgeula,
 Do'n té dhiubh air am bheil Sefi.
 Gu bheil finn fuidh champar,
 O'n ám an d' thainig an sneachda,
 Mu'n choileach a chaill finn,
 A's gann a dh' fheudar a sheachnadh,
 O's té nach 'eil teann i,
 'S nach ganndar a rinn i chleachdadh,
 Gu'n dean i ruinn fábhor,
 O's ámhaisf rud a bhi aice.

Beannachd aig an righbhin,
 A bha gu fuairce fíobhailt,
 Nach do leig air di-chuimhn',
 An sgríobha fin a chuir dha-thigh ;
 'S chuir i gill 'an tír so,
 Le fíoltaiche do na cearcan,

'S ghiulain é gu riomhach,
 A ghibht phríofail ud na achlais.
 Tha dreach an fhir a dh' fhág sinn,
 A fás air an fhear a th' againn,
 'S o'n tha e na áite,
 Saoilidh cách gur h é mhac é.

O R A N XIX.

Oran, mar gun deanadh Nian é do Niatn-eile.

CHuir nian du' Raineach orm' farran is mi-
 thlachd,
 Nach cuir mi dhìom le cabhaig an dràst,
 Ghaoid i mo sporran, 'fna dollair gu lionmhor,
 Bh' agam fur 's nìosal fea thamh re m' laimh.
 Ghaoid i mo sporran, &c.

Nam biodh a chail 'ud gu daingeann am
 príofan,
 Rachuinn g'a díteadh dh'ionnsuidh a bháis;

A chion gu'n do ghaoid i 'n rud beug bha fa'
chlúdan,

Bh' agam fa' chúil nach d' innis mi chách.

A chion, &c.

'S muladach mise gun fhios ciod é ni mi,

O'n a tha mi gun fearrach, gun lair,

Gun chaora, gun oisg, gun ghabhar, gun mhí-
feach,

Gun a mart mín a chraoimeas am blár,

Gun chaora, &c.

Cha raibh mi gun airgiod gus an d' fhalbh e
mi-mh'ail,

Leis an te chrion nach do sheal air mo chás,

Rinn i mo chreachadh 's bu pheacach an ní
dhi',

Mis 'a chuir fios, gun i fein chuir a naird.

Rinn i mo, &c.

Ciomar a cheanuicheas mi camruig na síde,

Na 'n leig mi dhìom é tuille gu bráth ;

Ged' thig a marfant le phachda do'n tír,

Cha 'n fhaigh sinn aon síon bhios aige air dáil.

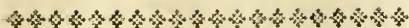
Ged' thig, &c.

Bha mho chuid stórais am phoca co-uallach,
 'S ged' a bhiodh buaile mhart air mo fgáth,

'Si rinn an eu-coir a bheisd a thug uam é,
 'S tha mi fu' ghruaim 'o mhaduin Di-mairt.
 Si rinn an eu-coir, &c.

A rìgh nach raibh mairlich na cearna fo 'n
 rioghachd,
 Ann fa mhuir iofail, fada 'o thráigh;
 Is caile dhuth Raineach fan eummain an
 iochdar,
 Chuideacha bi' do phartan nan spág.
 As caile dhuth, &c.

O R A N XX.

Oran Bein-Dourain.

I.

AN t urram thar gach bein
 Aig Bein-dourain,
 Do na chunnaic me fuidh 'n ghrein,
 Si bu bhoidhche leam,
 Monadh fadadh, réidh,
 Cuilidh 'm fuighte féidh,
 Soilleireachd an t fleibh,
 Bha mi sonruchadh,
 Doireachan nan geug,
 Coill' ann sám bi feur,
 'S foineasach an spreidh,
 Bhios a chomhnuidh ann;
 Greadhainn bu gheal céir,
 Faoghaid air an deigh,
 'S laoghach leam an freud,
 A bha froineiseach.

'S aigeannach fear ea-trom,
 Gun mhór-chuis,
 Theid fasanda na eitidh,
 Neimh-spórfail,
 'Thá mhanntal uime fein,
 Caidhtiche nach treig,
 Brattach dhearg mar cheir
 Bhios mar chomhdach áir ;
 'S culuidh g'a chuir eúg,
 Duin' a dheanadh teúchd,
 Gunna bu mhaith gleús,
 Ann glac óganaich,
 Spor ann sam biodh bearn,
 Tarran air a ceann,
 Snap a bhuaileadh teann
 Ris na h orduibh i ;
 Ochdshlisneach gun fheall,
 Stoc do'n fhiodh gun mheang,
 Lotadh an damh feang,
 Is a leonadh é.

'S fear a bhiodh mar cheaird,
 Riu' fonraichte,
 Dh' fhodhnadh dhoibh gun taing,
 Le chuid feolanna ;
 Gheibhte fud re ám
 Padru'c ann sa' ghleann,

Gilleán as coin sheang,
 'S é toirt orduibh dhoibh ;
 Peileirean nan deann,
 Teine g'an cuir ann,
 Eilid nam beann árd,
 Theid a leonadh leo.

II.

'Si 'n eilid bheag, bhinneach,
 Bu-ghunniche fraonadh,
 Le cuinnein geur, biorach,
 A fireadh na gaoithe,
 Gafganach, speireach,
 Feadh chreachan na beine,
 Le eagal roimh theine,
 Cha teirin i a h aonach ;
 Ge do theid i na cabhaig,
 Cha ghearain i maothan ;
 Bha sinnfireachd tallain,
 'Nuair a shíneadh i h annail,
 'S toil-inntin leam tannasg,
 G'a lanngan a chluinntin,
 'Si 'g iarraidh a leannain,
 'N ám darraidh le caoi'neas,
 'S é damh a chin alluidh
 Bu gheal-cheireach feaman,

Gu caparach, ceann-árd,
 A b' fharumach raoiceadh,
 'S é chomhnuidh 'm Beinn-dourain,
 'S é eolach m'a fraoinibh.

'S ann am Bein-dourain ;
 Bu mhór dhamh r'a innseadh,
 A líuthad damh ceannard,
 Tha fanntuin san fhrí ud,
 Éilid chaol, eangach,
 'S a laoighean 'ga leantuin,
 Le 'n gasgana geala,
 Re bealach a díreadh,
 Re fraoidh-choire-chruiteir,
 A chuideachda phíceach :
 'Nuair a shíneas i h iongan,
 'S a theid i 'na deannaibh,
 Cha faltradh air thalamh,
 Ach barra nan ínean,
 Co b'urain g'a leantuin,
 A dh' fhearaibh na rioghachd?

'S araideach, farumach,
 Carach air gríne,
 A chóifri nach fhanadh
 Gné smal air an inntin,

Ach

Ach caochlaidheach, curaideach,
 Caol-chasach, ullamh,
 An aois cha chuir tru'm orra,
 Mulad, no mí ghion ;
 'Se shlánuich an culaidh,
 Feoil mháis, agus mhuineil,
 Bhi támhachd am bunailt,
 Ann cuilidh na fríthe,
 Le áilleas a fuireach,
 Air fáfach 'n an grunnaibh,
 'Si 'n áfain a mhuime,
 'Tha cumail na cíche
 Ris na laoigh bhreaca, bhallach,
 Nach meathluich na fiannta,
 Le 'n criodhacha meara
 Le bainne na cipe,
 Groisfeanach, eangach,
 Le 'n girteaga geala,
 Le 'n corpanna glanna,
 Le fallaineachd fíor-uisg ;
 Le farum gun ghearan,
 Feadh ghleannan na milltich ;
 Ge do thigeadh an sneachda
 Cha 'n iarradh iad aitreabh,
 'S é lag a choir'-altrum
 Bhios aca g'an-dionadh,

Feadh

Feadh stacan, is bhacan,
 Is ghlacaga díomhair,
 Le 'n leapaichean falgathach,
 An taic Ais-an-tíain.

III.

B' ionmhuin leam ag eirigh,
 San óg-mhaidin,
 Timchioll air na fleibhtean,
 'M bu chóir dhoibh bi',
 Cupal chunntas cheud,
 Luchd nan ceann gun chéill,
 A' mosgladh gu neo-beudar,
 Mór-shólasach,
 Is oscarra o'm beul,
 Tormain focair, reidh,
 'S glan an corp, 's an cré,
 Sein an dreócam ud,
 Broc-liath chorrach eild',
 An lod g'a loireadh theid,
 Cuid g'a h araid fhein,
 'Nuair bu deonach lea'.

'S annsa leam 'nuair theid,
 Iad air chrónanaich,

Na na th' ann an Eirinn
 Do cheolmhaireachd.
 'S binne na gach beus
 Anail mhic an fhéidh,
 A' lannganuich air eudan
 Beinn-dourain ;
 An damh le bhúireadh fein,
 Tigh'n a grunn d a chléibh,
 'S fhad' a chluinnt' a bheuchd
 Ann ám tóiseachaidh ;
 An t agh a's binne geum,
 'S an laogh beug 'na deigh,
 Freagraidh iad a chéile
 Gu deóthafach.

Plosg-shúil mheallach, gheur,
 Gun bhonn glóinin innt' ;
 Rosg fuidh mhala léith
 Cumail feoil orra ;
 Coisiche maith treun,
 Bu bheothaile a theid,
 Air thoiseach an treud
 A bha dóchafach.
 Cha raibh coir' a'd' cheum,
 'S cha raibh moill' a'd' leum,

Cha raibh deire réis
 Aig an t feorfa sin ;
 'Nuair bheireadh tu steud,
 'S nach sealladh tu d' dheigh,
 Cha b' aithne dhamh fein
 Co bhiodh cómhluath riut.

IV.

Cha b'aithne dhamh co leanadh i
 Do dh'fhearuibh na Roinn-eorpa,
 Mur faiceadh é deadh ghean orra,
 'S tigh'n farasda 'na co'-dhail,
 Gu faiteach bhi 'na h earalas,
 Tigh'n am faigfe dhi mun caruich i,
 Gu faicilleach, gle earraigeach,
 Mu'm fairich i 'ga cóir é ;
 Feadh fhlochd, is ghlac, is chamhanan,
 Is chloch a dheanadh fólach air,
 Bhi beachdail air an talamh,
 'S air a' char a thig na neoil air ;
 'S an t afdar bhi 'ga tharruing air
 Cho-macanta 's a b' aithne dha,
 Gu'n glacadh é ga h aindeoin i
 Le h anabharra seóltachd ;
 Le túr, gun ghainne baralach,
 An t fúil a chuir gu danara,

A' stiúbhra' na du'-bannaiche,
 'S a h aire ri fear-cróice ;
 Bhiodh rúdan air an tarruing
 Leis an lúbt' an t iarun-earra,
 Bheireadh ionnsuidh nach biodh mearachdach
 Do'n fhear a bhiodh 'ga feóladh ;
 Spor úr an déis a teannachadh,
 Buill uird a' sgailleadh daingean ris,
 Cha diúlt an t irad, 'nuair bheanas i
 Do'n deannaig a bha neónach :
 'Sé 'n fúdar tioram teann-abaich
 Air chúl an aigairt ghreannaich,
 Chuireadh smúid ri acfuin mheallanaich
 A baraille Nic-Cóiseam.

'Si 'n teachdoire bha deallafach
 Nach mealladh é 'na dhóchas,
 'Nuair a lasadh i mar dhealanach,
 Gu fear-eigin a leónadh :
 Gu filteach leis na peileirean,
 Bhiodh luchd nan luirgneadh fheireacha,
 'S nan bus bu tirme bheileanaich,
 Gun mheilliche, gun tóicean.
 'S é camp na craige-feiliche
 Bha ceannsalach 'nan ceireannaibh ;
 Le aingealtas cha téirinn iad
 Gu eirear' as an cólas,

Mur ceannsaichear iad deireasach,
 Re ám an críche deireannaiche,
 Tabhunnaich le deifir
 A bhi teilin air an tórach ;
 Gun channtaireachd, gun cheilearachd,
 Ach dranndail chonn a' teilleis ria,
 A ceann a chur gu peirealais
 Aig eilid Beinne-dourain.

V.

Tha 'n eilid ann san fhrí
 Mar bu chóir dhi bhi,
 Far am fuigh i millteach
 Glan-feórnaineach :
 Bruchorachd is cíp,
 Luisean am bi brigh,
 Chuireadh fult is igh
 Air a lóineinibh.
 Fuaran ann 's am bi
 Biolaire gun díth,
 'S milfe lea' na 'm fion,
 'S é gu'n óladh i.
 Cuiseagan is riasg,
 Chinneas air an t fliabh,
 B' annsadh lea' mar bhiadh
 Na na fóghlaichean.

'S ann do'n tìochd-an-tìr
 A bha fòghar lea',
 Sobhrach is eala-bhi
 'S bara neónagan :
 Dobhrach bhallach, mhín,
 Ghobhlach, bharrach, fhliom,
 Lóintean far an cinn
 I 'na móthraichean.
 Súd am pórfan bídh
 Mhéudaicheadh an clí,
 Bheireadh iad a níos
 Ri ám dó-lith'chean :
 Chuireadh air an druim
 Brata faille cruinn,
 Air an carcais luim
 Nach bu lódail.

B' é fin an caidreamh grinn
 Mu thrá' nóine,
 'Nuair a thionaladh iad cruinn
 Ann sa' ghlómuin :
 Air fhad 's gu'm biodh an oidhch',
 Dad cha d' thigeadh ribh,
 Fosgadh bhun an tuim
 B' áite cómhnuidh dhuibh.

Leapaichean

Leapaichean nam fiadh,
 Far an raibh iad riamh,
 Ann aonach farfaing fial,
 'S ann am mór-mhonadh.
 'S iad bu taitneach fiamh,
 'Nuair bu daithte am bian,
 'S cha b'i 'n airc am miann,
 Ach Beinn-dórain.

VI.

A bheinn luiseanach, fhailleanach,
 Mheallanach liontach,
 Gun choi'-meas 'ga falluing
 Air thalamh na Criosd'achd ;
 'S ro-neónach tha mise,
 Le bóidhchead a fliosa,
 Nach 'eil cóir aic' ann ciste
 Air tiotal na rioghachd :
 'S i air dúbladh le gibhtibh,
 'S air lúifreadh le miosaibh,
 Nach 'eil bichiont' a' bristeadh
 Air phrifeanaibh tíre :
 Lán trusgan gun deireas,
 Le usgruichean coille,
 Bar-guc' air gach doire,
 Gun choir' ort r'a innseadh ;

Far an uchd-ardach coileach,
 Le fhriutaichibh loinneil,
 'S eoin bhuchalach bheag' eile
 Le'n ceileiribh lionmhor.
 'S am buicean beag fgiulta,
 Bu sguibealt' air gríne,
 Gun sgiorradh gun tubuist',
 Gun tuisleadh gum díobradh,
 Crodhanach biorach
 Feadh coire 'ga fhireadh,
 Feadh fraoich agus firich,
 Air mhireadh 'ga dhíreadh ;
 Feadh rannoich is barraich
 Gu'm b' araideach inntinn,
 Ann an íosal gach feadain,
 'S air áirde gach creagain,
 Gu mireanach, beiceasach,
 Easgonach sínteach.
 'Nuair a theid é 'na bhoile
 Le clisge fa' choille,
 Is é ruidh feadh gach doire,
 Air dheireadh cha bhí é.
 Leis an eangaig bu chaoile
 'S é b' ea-truime sínteach,
 Mu chnocanaibh donna
 Le ruidh dara-tomain,

'S é togairt ann coinniumh
 Bean-chomuinn os 'n iosal.

'Tha mhaoifleach beag bhranngach,
 Sa' ghleannan a chómhnuidh,
 'S i fuireach san fhireach
 Le minneinean óga:
 Cluas bhiorach gu claisteachd,
 Súil chorrach gu faicinn,
 'S i earbsach 'na cafaibh,
 Chur seachad na móintich.
 Ge do thig Caoilte 's Cuchullin,
 'S gach duine do'n t feórs' ud,
 Na tha dhaoine 's dh' eachaibh,
 Air fasta' Rìgh Deórfa,
 Nan tearnadh a croicean
 O luaithe 's o lafair,
 Cha chual' is cha 'n fhac' i
 Na ghlacadh r'a beo i;
 'S i grad-charach, fad-chofach,
 Aigionnach neónach,
 Geal-cheireach gasganach,
 Gealtach roi' mhadadh,
 Air chaisead na leachdain
 Cha faltradh i cómhnard,

'Si noigeanach, groigeafach,
 Gog-cheannach, fórnach :
 Bior-shúileach, ffigur-shuileach,
 Frionafach, furachair,
 A fuireach' fa' mhonadh,
 Ann do thuinich a feórfa.

VII.

B'i fin a' mhaoifleach luaineach,
 Feadh óganan ;
 Biolaichean nam bruach
 'S áite-cómhnuidh dh'i,
 Duilleagan nan craobh,
 Bileagan an fhraoich,
 Criomagan a gaoil,
 Cha b'e 'm fótrus.
 A h aigneadh ea-trom fuairc,
 Aodhach ait gun ghruaim,
 Ceann bu bhraife, ghuaanaiche,
 Ghóraiche ;
 A' chré bu cheanalt' stuaim,
 Chalaich i gu buan
 Ann gleann a' bharaich uaine
 Bu nófaire.

'S tric a ghabh i cluain
 Sa' chreig mhóir,
 O'n is miosail leatha bhi luan
 Is a dhómhnach ann :
 Pris ann dean i fuain
 Bichionta m'an cuairt,
 A bhrifteas a' ghaoth tuath,
 'S nach leig deo orra,
 Am fásadh doire-chró,
 Ann taiceadh ris an t fróin,
 Am meafg nam faillean óg
 Is nan cófagan.
 Mafgadh 'n fhuarain mhóir,
 'S é pailte gu leór,
 'S blasda lea' na bheoir
 Gu bhi póit orra.

Deoch do'n t fruthan uafal
 R'a ól aice,
 Dh' fhágas fallain fuafgailteach
 Ogail i :
 Grad-charach re uair,
 'S eathlamh bheir i cuairt
 Nuair thachaireadh i'n ruaig
 'Sa bhíodh tóir orra.

'S mao-bhuidh daitht' a fhuagh,
 Dearg a dreach is a tuar,
 Is gur a h iomadh buaigh
 'Tha mar chómhluath orra ;
 Fulangach air fuac,
 Is i gun chum' air luathas ;
 Urram claisteachd cluas
 Na Rinn-Eorpa dh'i.

VIII.

'S O ! b'ionmhuinn le fir cheanalta,
 Nach b'aithnealach mu spórda,
 Bhi timchioll air na bealaichibh
 Le fearalachd na h óige :
 Far am bi na féidh gu farumach,
 'S na fir 'nan deigh gu caithriseach,
 Le gunna bu mhaith barrandas
 Thoirt aingil 'nuair bu chóir dhi ;
 'S le cuilean foirmeal togarrach,
 'G am biodh a ftiuir air bhogadan,
 'S é miol'airteich gu fodanach
 'S nach ob é dol 'n an cómh dhail ;
 'Na fhurbuidh láidir cosgarrach,
 Ro-inntinneach, neo-fhoiseanach,
 Gu guineach, sgiamhach, gob-easgaidh

San obair bh' aig a sheórfa ;
 'S a fhrioghan cuilg a' tog'ail air,
 Gu maildheach, gruamach, doi-chiallach,
 'S a gheanachan cnuafaichd fosgailt',
 A' comh-bhogartaich r'an sgórnan.

Gu'm b' araideach a' charachd ud,
 'S bu chabhagach i 'n cómhnuidh,
 'Nuair a fhíneadh iad na h ionganan
 Le h athghaoraid na móintich ;
 Na beanntaichean 's na bealaichean
 Gu'm freagradh iad mac-thalla dhuit,
 Le fuaime na gairme gailanaich
 Aig farum a' choin rómaich :
 'Gan tearnadh as na mullaichibh
 Gu linnichean nach grunnaich iad,
 'S ann a bhitheas iad feadh na tuinne
 Ann san luineinich is iad leointe,
 'S na cuileinean gu fulasgach
 'G an cumail air na muneilibh,
 'S nach urrain iad dol tuilleadh as,
 Ach fureach, 's bhi gun deó annt'.
 'S ge do thubh'rt mi beagan riu,
 Mu'n innfinn uile an dleasdanas orra,
 Chuireadh

Chuireadh iad a' m' bhreisdlich mi
De deifimearachd chómhraidh.

IX.

'S am mona' farfaing faoin
Glacach, frónagach ;
Lag a' choire fhraoich
Cuid bu bhóidhche dheth.
Sin am fearan caoin
Air an d'fhás an aoidh,
Far am bi na laoigh
'S na daimh chrócach ;
Is é deifearach re gréin,
Seafgoireach g'a reir,
'S neo-bheag air an eildeig
Bhi chómhnuidh ann.
Leannan an fhir léith,
Is farumaiche ceum,
Nach iarradh a' chléir
A thoirt pósaidh dhoibh.
'S glan fallain a cré,
Is banail i 'na beus ;
Cha raibh h anail breun,
Ge b'é phógadh i.

'S é 'n coire chosainn gaol
 A h uil' óganaich,
 A chunna' riamh a thaobh,
 'S a ghabh eólas air :
 'S lionmhor feadan caol
 Air an eirich gaoth,
 Far am bi na laoich
 Cumail cómhhdhalach.
 Bruthaichean nan learg
 Far am biodh greidh dhearg,
 Ceann-uithe gach fealg
 Fad am beo-shlaint' ;
 Is é lán do'n h uile maoin,,
 A thig amach le braon ;
 Fáile nan fúgh-craobh,
 Is nan rófan ann.

Gheibhte tachdar éisg
 Air a córsa,
 Is bhi 'gan ruidh le leus
 Ann sna mór-shruithean ;
 Mordha cumhann geur,
 Le chrann giuthais fhein,
 Aig fir shubhach threubhach
 'Nan dórnaibh :

Bu fholafach a' leum
 Bric air buinne réidh,
 A' ceapadh chuileag ea-trom
 'Nan dorlaichean.
 Cha 'n'eil muir no tír
 A' bheil tuille' brígh
 'S tha feadh do chrích
 Air a h órduchadh.

X.

Bu ghrinn leam am pannal
 A' tarruing ann órdugh,
 A' díreadh le farum
 Ri carraig na fróine.
 Eidir sliabh craobh-na-h-ainnis,
 Is beul choire-dhaingein
 Bu bhiadhchar greidh cheann-ard
 Nach ceannaich am pórsan;
 Dá thao' choire-rannoich
 Mu sgéith fin a' bhealaich,
 Coire réidh Beinn-Achaladair
 Is thairis mu'n chonn-lon:
 Air lurgain-na-laoidhre
 Bu ghreadhnach a' chóisri,
 Mu lárach-na-feinne
 'S a' chraig sheilich 'na dheigh fin,

Far

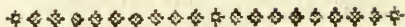
Far an cruinnich na h eildean
 Bu neo-speiseal mu'n fhóthlach :
 'S gu'm b'é 'n aithir is an aoibhneas
 Bhi faicheachd air réidhleoin
 A' comh-mhacnus ri chéile
 'S a' leumnaich feadh móintich ;
 Ann am pollachaibh daimfeir
 Le fodradh gu meamnadh,
 Gu togarrach mearrachdasach,
 Ain-fheafach górach.

'S cha bhiodh íot air an teangaidh
 Tao' fhios a' mhill-teanail,
 Le fíon-uillt na h Annaid,
 Blas meala r'a ól air :
 Sruth bríoghmhar geal tana
 'S é síothlagh roimh 'n ghaineamh ;
 'S é 's milfe na 'n cainneal,
 Cha b' ain-eolach oirn' é.
 Súd an íoc-shlainte mhairtheann,
 A thig a íochdar an talamh,
 Gheibhte lionmhoireachd mhaith dhith
 Gun a cheannach' le stóras ;
 Air fáruin na beinne
 Is dáicheala scalla',

A dh'fhás ann fa' cheithreamh
 A' bheil mi 'n Rinn-Eorpa ;
 Le gloinid a h uisge,
 Gu mao-bhlafda brisg-gheal,
 Caoin, caomhail, glan, meafail,
 Neo-mhisgeach re póit' air :
 Le fuaranaibh grinne
 Am bun gruamach na biolair',
 Cóineach uaine mu'n iomall,
 Is iomadach seórfa.
 Bu ghlan uachdar na linne
 Gu neo-bhuaireafach milis,
 Tighn 'na chuartaig o'n ghrinneal
 Air flinnein Beinn'-dórain.

Tha leith-tao' na leachdain
 Le mais' air a cómhdach,
 'S am fri'-choirean creagach
 'Na sheafamh g'a chóir fin.
 Gu stobanach stacanach,
 Slócanach laganach,
 Cnocacach crapanach,
 Caiteanach rómach ;
 Pasgainneach badanach,
 Bachlagah bóidheach :

A h aifeiridhean corrach
 'Nam fafraichibh mollach,
 'Si b'afadh dhamh mholladh,
 Bha fonas gu leoir orra :
 Cluigeanach gucagach,
 Uchdanach cómhuard,
 Le díthean glan ruiteach
 Breac mífleanach sultmhór :
 'Tha 'n fhri air a busgadh
 San truifgan bu chóir dh'i.

Ó R A N XXI.

Oran do Chéile.

I.

A Mhárai bhán óg, 's tu 'n óigh th'air m'aire,
 Re'm bheo bhi far am bithinn fhein ;
 O'n fhuair mi ort cóir cho-mór 's bu mha' leam,
 Le pósadh ceangailt' ó'n chléir,
 Le cúmhanta teann, 's le banntaibh daingean,
 'S le fnaim a dh'fhanas, nach tréig :
 'S é t fhaotain air láimh le grádh gach caraid
 Rinn fláinte mhairtheann a'm' chré.

'Nuair

II.

'Nuair bha mi gu tinn 's mi 'n cinnseal lean-
 Gun chinnt co theannadh rium fhein, [nain,
 'S ann a chunna' mi 'n óigh air bord tigh-leanna,
 'S bu mhóthar ceanalt' a beus:
 Tharruing mi suas ria, 's fhuair mi gealladh
 O'n ghruagaich bhanail bhi 'm reir :
 'S mise bha aobhach t fhaotain marrum,
 'S crobh-laoigh a' bharain a'd' dheigh.

III.

Maduin Di-luain, ge buan an t flighe,
 'Nuair ghluais mi ruidhinn mar ghaoth,
 A dh' fhaicinn mo luaidh 's rud uainn' nar di-
 Nach dual da rithist gu'n sgaoil; [thist
 'Thug mi i 'n uaigheas uair a bhruithinn,
 'S ann fhuair an inghean mo ghaol, [eadh
 Is chluinneadh mo chluas an fhuaim a bhith-
 Aig luathas mo chroidhe ri 'm thaobh.

IV.

'N sin nuair chuir Cupid an t uldach a'm'
 G'a shaighdean corranach caol, [bhroileach,
 A dhrúith air mo chuislean, a chuir luchd air
 mo choluinn,
 Leis an do thuit mi ge b'oil leam 's gu'n d'aom,
 B 2 Dh'innis

Dh'innis mi fgeul do'n té rinn m'acain,
 Nach léigh a chaisgeadh mo ghaoid;
 'Sé leighis gach creuchd, i fhein le feartan
 A theachd réidh a'm' ghlacaibh mar shaoil.

V.

Bheir'inn mo phóg do'n óg-mhnaoi shomult',
 A dh' fhás gu boinneanta, caoin,
 Gu mí'leant, cómhnhard, féocail, foinneamh;
 Do chómhhradh gheibh mi gu faor.
 Tha mi air fheól gu leoir a'd chomain,
 A mhóid 'fa chuir thu gu faoin
 Do m' smaointean górach, próis nam boireann-
 'S cóir dhamh fuireach le h aon. [nach

VI.

Chuaidh mi do'n choill' ann raibh croinn as
 Bu bhoisgeil sealladh mu'n cuairt, [gallain,
 'S bha miann mo shúl do dh'fhiúran barruicht'
 Ann dlú's nam meangana fuas,
 Geug fu' bhlá' o bár gu talamh,
 A lúb mi farraída nuas :
 Bu doilich do chách gu bráth a gearradh,
 Is é 'n dán damh 'm faillean a bhuain.

Shuidhich

VII.

Shuidhich mi líon air fíor-uifg tana, .
 'S mi fíri' 'ga tharruing air bruaich,
 'S thug mi le fgríob air tír a' ghealag,
 'S a líth mar eal' air a' chuan ;
 'S toilicht' a dh'fhag é 'n lá fin m' aigne,
 An roinn a bh'agam fan uair ;
 B'i coi'm eas mo cheud mhna' reult na maidne,
 Mo chéile codail 's mi 'm shuain.

VIII.

'Sé b'fhafan leat riamh bhi ciallach banail
 Ri gníomh, 's ri ceanal mna-uaisl' ;
 Gu páirteach, báigheal, blá, gun choire,
 Gun ghíomh, gun ghoinne, gun chruas,
 Gu déirceach, daontach, failidh, farrusd',
 Ri daoine fanna, boc, truagh ;
 Is tha mi le'd sheól, ann dóchas ro-mha',
 Gur lón a d' anam do dhuais. -

IX.

Chuir mi air thúis ort iúl as aithne, .
 Le fúgra' ceanalta, suaice,
 'S 'nuair theannain riut dlú', bu chúraidh' .
 Na úbhlan meala 'gam buain : [d' anail
 Chiz

Cha bhiodh sgeul rúin air grunn mo stamaic,
 A-b' fhiu, nach mealladh i nam;
 Nan cuireadh i cúl rium 's diulta' baileach,
 Bu chúis damh anart as uaigh.

X.

'S ann thog i mi 'm pris o'n tíom fo 'n uraidh,
 An ní 'fan urrain a fhuair,
 'Sguab do'n íre fhíor-ghloin chruineach,
 An síol a's urramach buaidh.
 Sin na chuir mi co-ríomhach umad;
 Bha d'inntin bunailteach buan:
 Líonadh do sgiamhachd miann gach duine,
 Ann dreach, fiamh, ann cumachd, 's ann
 fnuagh.

XI.

Do chuach-fhalt bán air fás cho-barail,
 'Sa bhár lán chamag as dhual;
 'T aghaidh ghlan, mhálta, nárach, bhanail,
 Do dhá chaol mhalaidh gun ghruaim;
 Súil ghorm, líontach, mhín-rosg, mheallach,
 Gun díth cur fal' ann a'd' ghruaidh,
 Deud geal íobhraidh díonach, daingean,
 Beul bídh nach canadh ach stuaim.

Shúibhladh

XII.

Shiúbhladh tu fáfach áiridh glinne
 'San áir' an cinneadh an spréidh,
 G' am bleothan mu chró, 's bhi chóir na h innis,
 Laoigh óg a' mireadh 's a' leum ;
 Cha mhiosa do lámh 's tu láimh re coinnil
 Na 'n féomar foilleir ri gréin,
 A'fuaidheal 's a' faithmeadh bhann as phionar,
 Ann ám chur grinnis air greus.

XIII.

Do chneas mar an éiteag glé-ghlan, fallain,
 Corp seamh mar chanach an t fléibh ;
 Do bhráigh co-mhín, 's do chlochan corrach
 Is iad líontach, foluist le chéil':
 Gaoirdeine tlá' geal lámh na h ainnir,
 Caol mbeoir, glac thana, bas réidh ;
 Calpa deas úr, troigh dhlú' 'm bróig chuimir
 Is lúthar inealta ceum.

XIV.

'S ann fhuair mi bhean chaoín aig taobh
 Mhám-charaidh,
 'Sa gaol a'm' mhealladh o'm cheill';
 Bha do chroidhe dhamh faor, 'nuair dh'fheud
 mi tharruing ;
 Cha b'fhaoín damh bhar'aíl bhi d' reir :

'S ioma' fuil ufual, uai'reach, fharumach,
 Suas ri d' cheann-aghaidh fhein,
 Gad' chumail am pris an Rìgh 's MacAilein,
 'S tu fhiol nam fear a bha 'n Sléit'.

XV.

'S nam faighinn an dráist do cháramh daingean
 Ann áite faluith o'n eug;
 Ge d' thigeadh é d' dháil, as m' fhágail falamh
 Cha b' áill leam bean eil' a'd' dheighn:
 Cha toir mi gu bráth dhuit dranndan teallaich,
 Ma'n áirdaich aileag do chléibh,
 Ach rogha' gach mairain grádh as furan,
 Cho-blá' 'fa b'urraim mo bheuk.

XVI.

Dheanuinn duit ceann, as crann, as arrachd,
 Am ám chur ghearran ann éil,
 Is dheanainn mar chách air tráigh na mara,
 Chur áird air mealladh an éisg:
 Mharbhainn duit geoidh, as róin, as eala,
 'S na h eoin air bharra nan geug,
 'S cha bhi thu ri d' bheo gun seól air aran,
 'S mi chómhnuidh far am bi féidh.

O R A N XXII.

Oran do leanabh-altrom.

ISEABAL óg an ór-fhuilt bhuidh,
Do ghruai' mar rós, 's do phóg mar ubhall,
Do bheul dreachmhor meachair grinn,
O'm fuighte na h órain cheólmhor bhinn.

'S tu 's gloine 's is cannaiche bhanaile fhuadh,
Gur deirge na'n t futhag an-rutha' tha d'
ghruaidh,
Do mhín rosg líontach, shíobhailt, shuairc,
Gnúis mhálta, nárach, lán do fuaime.

'S é coslas na h ainnir an eal' air an t fnámh,
Do chneas mar an canach co-cheanalta thlá',
Do chíochan corrach air bhroileach geal bán,
Do bhráigh mar ghrian, 's do bhian mar
chnáimh.

Do chuach-fhalt bachallach, cas-bhuidh, dlú',
Gu h amlagach, daithte, lán chaisreag is lúb,
S 'Na .

'Na chiabhanaibh gleachdach am pleata' gu dlú',
Air fniamh gu léir mar theuda-ciuil.

'S ioma' fuil uasal gun truaille', gun táir,
Tha togail 'na stuaidheanaibh suas ann ad
bhár, [s gach blár,
Clann Dómhnaill a'chruadail fhuair buaigh ann
Gus an d' thain' an latha fuarach thugadh uath'
an deas lámh.

'S ban-Chaimbeulach dhíreach an ríbhinn
dheas óg, [tha beo ;
Cha stríochdadh do dhílsean a luchd míoruin
'S gach car tha dol diotfa ga d' fhior-chur am
móighd, [nan fról.
'S thu theaghlach an Iarla fhliochd Dhiarmaid

Tha Cinneadh do shean-mhath'r mór ainmeil
gu leoir, [toir ;
Na Camronaich mheamnach bu gharg air an
'S iomadh áit' ann s'na dhearbha iad le fear-
ghléus an dórn, [Dheórs'.
Bhi marbhtach le'n armachd air dearganaich

'Si 'n ainnir bu taitnich' a bh' ac' ann a stír,
A thachair bhi agam 'ga h altrom le cíh ;
'Nuair

'Nuair a sheafas i fathaft air faidhir an rìgh,
Bi'dh ioma' fear-fearainn a' faraid, Co i?

Gruagach gheal, fhomulta, shoilleir gu leoir,
'S i fínealta foinneamh, gun chroma', gun sgeòp;
Calpa deas coslach, a choisicheadh ród,
Troigh chuimir, fhocair, nach dochuinn a'
bhróg.

'S maith thig dhuit san fhasan gún daithte
do'n t fról, [chóir,
Le staidhs 'ga theannadh cho-daingean 's bu
Fáinneacha daoimein air roinn gach meoir,
Bi'dh rustes is ruibein air Iseabail óig.

O R A N XXIII.

Oran gacil.

’S A Mhárai bhán gur bar’ail thu,
 ’S gur barraicht’ air gach feòl thu,
 O’n thug mi gaol cho-daingean duit,
 ’S mi t fharaid ann-s gach còmh’ail :
 ’S earbsach mi a d’ cheanaltas,
 ’S na fhuair mi cheana d’ chómhradh,
 Nach urrain cách do mhealladh uam
 ’N déis do gheallaidh dhamh-fa.

’S chuala mi mar shean-fhocal
 Mu’n darach, gur fiodh còr é,
 ’S gur geinn dheth-fhein ’ga theannachadh
 A spealtadh é ’na òirdnibh :
 ’S mi ’n dúil, a reir na h eallaidh fin,
 Gur maith leat mi bhi d’ fheórfa,
 Nach tréig thu mi, ’s gu ’m fuigh mi thu
 Le bannaibh daingean pòsaidh.

'S é chum an raoir mi m' aithreachadh
 An spéis a ghabh mi òg dhìot ;
 Bha ìmaointean tric air m' aithre-fe
 Mu'n ainnir a's fhearr fòghlum :
 Cha 'n 'eil cron r'a áireamh ort,
 O' d' bhárr gu fáil do bhròige,
 Ach ciallach, fialaidh, fábhorach,
 Air fiamh do gháire 'n còmhnuidh.

'S do chúl daithte lán mhaifeach
 M' an cuairt a d' bhráigh 'n órdugh,
 Air sniamh, mar theuda clárfaiche,
 'Na fháinneachaibh glan nófar :
 Gu líth-dhonn, pleatach, fár-chleachdach,
 Gu dofach, fásmhar, dómhail,
 Gu lúbach, dualach, bachlach, guairsgeach,
 Snasmhor, cuachach, ór-bhuidh.

Tha t aghaidh nárach bhanail,
 Dá chaol mhaluidh mar ight coin ort ;
 Rosga réidhe fallaine,
 'S dá shúil ghorm mheallach mhóthar :
 Do ghruaidh mar chaoran meangain,
 A thug barrachd air na rósan ;
 Do dheud geal dreachmhor meachair grinne,
 'S do bheul, o'm binn thig óran.

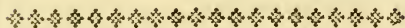
Tha

Tha do phóg mar úbhlán gáraidh,
 'S tha do bhráigh mar an neoinein ;
 Do chíochan líontach mulanach,
 'S an sít 'g an cumail cómhnhard :
 Corp feamh, geal, gneadhail, furanach,
 Deadh-chumachdail, neo-spórfail ;
 Do chalpa cruinne, lúthora,
 'S an troigh nach lúb am feoirnein.

'S é 'm fáth mu'm biodh tu talach orm,
 Gur ro-bheag leat mo stóras :
 'S bha dá-rud-dheug a' tarruing uam
 Na thionail mi do phórfan.
 Bhiodh ól, is féifid, is banais ann ;
 Bha ceól, is beus, is ceannaichean,
 An fhéill, 's na gibhte leannanachd,
 An amaideachd 's an óige.

'S a nis' nam faighinn marram thu,
 Cha leanainn air an t-seól sin ;
 Gu'n deanainn áiteach' fearainn,
 Is crobh bainne chur mu chró dhuit :
 Mharbhainn iasg na mara dhuit,
 'S am fiadh fa' bhealach cómhluath
 Le gunna caol nach mearachdaich,
 'S a mhealladh fear na cróice.

'S mór an gaol a ghabh mi ort
 Le ro-bheagan a d' éolas,
 'S mi 'n dúil gur tu bu leannan damh,
 'S nach mealladh tu mi m' dhóchas :
 Ge d' bhiodh am bás ann caraibh dhamh,
 Gun bhar'ail re tigh'n beo uaith,
 'S é dh'fhágadh flán mi 'n righbhin mhálta,
 Márai bhán o Lóch-lairig.

O R A N XXIV.

Oran fúgraidh.

'S I 'n inghean mo ghaoil
 An inghean donn óg ;
 Nam biodh tu re in' thaobh,
 Cha bhithinn fo bhrón.
 'Si 'n inghean mo ghaoil
 An inghean donn óg.

'Si Márai Nic-Neachduin
 Is dáicheile pearfa,
 Ghabh mis' uiread bheachd ort
 Ki neach tha beo.
'Si 'n inghean, &c.

'Nuair sheallas mi t eudan,
 'S mi 'n coinneamh ri t fhaotain,
 Gur maith leam nam feudainn
 Bhi daonan a'd' chóir.
'Si 'n inghean, &c.

O'n a thug thu dhamh gealladh,
 'S ann duitse nach aithreach,
 'S cha 'n fhaic iad thu 'n ath-bhliadhn'
 A'd' bhan-araich bhó.
'Si 'n inghean, &c.

Cha d' theid thu do'n bhuailidh,
 A bhleothan cruibh ghuaill-fhionn;
 Cha chuir thu ort cuaran,
 'S gur uallach do bhróg.
'Si 'n inghean, &c.

Cha 'n fhoghnadh le m' chruinneig,
 A' bhuarach no chuinneag,

'S cha chluinnear gu'n cumadh tu
Cuman a'd' dhorn.

'Si 'n inghean, &c.

Cha d' theid thu Bhad-odhair
A leigeadh nan gabhar,

'S minn bheag as an diaigh

'G an deothal mu'n chró.

'Si 'n inghean, &c.

Cha leig mi thu 'n fhireach

'Thoirt a' chruibh as an innis,

Air eagal na gilleán

Bhi fireadh do phóg.

'Si 'n inghean, &c.

Cha taobh thu duin'-uasal,

'S cha 'n áill leat am buachaill',

'S cha 'n fheairde fear-fuatain

Bhi cruaidh air do thóir.

'Si 'n inghean, &c.

Cha taobh i fear idir,

Air eagal mo thrioblóid;

'S cha toilich té mise

Ach ise le deoin.

'Si 'n inghean, &c.

'S i ríghbhin a' bhaile
 'Tha síor-thigh'n air m' aire;
 Nam b'i rachadh marrum,
 Cha d' fharraid mi stór.
'Si 'n inghean, &c.

Bheir mis' thu Dhún-eudae
 A dh'iunnfacha' beurla,
 'S cha 'n fhág mi thu t éigin
 Ri spréidh an fhír mhóir.
'Si 'n inghean, &c.

A 'n inghean na gruaige,
 Cha chreidinn ort tuailios;
 O'n a tharruing mi suas riut,
 Cha 'n fhuath leam do sheól.
'Si 'n inghean, &c.

'S é mheudaich mo ghaol ort
 Gu'n d' fhas thu cho-aobhach,
 'S gu'n leumadh tu daonan
 Cho-eutrom 's na eoin.
'Si 'n inghean, &c.

'Si 'n togarrach laoghach
 A thogainn mar roghuinn,

Nam

Nam bithinn a' taoghal
 San tigh am bi'n t ól.
'Si 'n inghean, &c.

Gù'm b' fheairde daoine-uaisle
 'N ám thionnda' nan cuach thu,
 A thoirt luineagan-luaidh dhoibh
 Mu'n cuairt air an stóp.
'Si 'n inghean, &c.

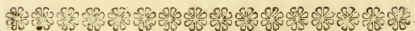
'S leat urram an damhsaidh,
 'S an fhidheal 'na teann-ruidh ;
 Bu chriodhal fan ám thu,
 'S an dram air a' bhórd.
'Si 'n inghean, &c.

'S tu fhreagradh gu h innealt'
 Am feadan 's an ribheid,
 A fheinneadh gu fileanta
 Ruidh-leumnaich ceoil.
'Si 'n inghean, &c.

'S tu thogadh mo spiorad,
 'Nuair a theid thu air mhireadh,
 Le d' cheileiribh binne,
 'S le grinneas do bheoil.
'Si 'n inghean, &c.

Leis na ghabh mi do cheisd ort
 Am madain 's am feasgar,
 Gu'n deanainn riut cleasachd
 Is beadurra gu leoir :
 'Si 'n inghean, &c.

Dheanainn riut furan
 Am bliadhn' is an uraidh,
 Bu dócha na'n t uireasbhuidh,
 'Tuill' as a' chóir.
 'Si 'n inghean, &c.

O R A N XXV.

*Oran do chaora a fhuaradh a ghibht o mhnai
 uafail áraid.*

HEM o, ho io, ho ro chaora cheann-fhion,
 Hem o, ho io.

'S a' chaora fhuair mi o Shiúfaidh,
 Gun an cúin' a dhol g'a ceannach ;
 Hem o, &c.

Gu'm

Gu'm bu flán do'n t fár-mhnaoi uafail,
O'n d'fhuaradh a' chaora cheann-fhionn :

Hem o, &c.

Cuimhnichidh mi do dheoch-fláinte
Sa' h uil' áit' ann ól mi drama.

Hem o, &c.

Chaora tháinig a Coir'-uanain
Páirt g'a fuanaich mar an canach :

Hem o, &c.

Bha cuid dhith air dhath na carnaid,
'S cuid eile mar bhár na bealuidh ;

Hem o, &c.

'S ann bu cholfach ris an t síde
Caora mhín nan casa geala.

Hem o, &c.

'S iomadh cuileag chun an íasguich,
Tháinig riamh as a cúl cannach :

Hem o, &c.

Cungaigh mhaith nam breacan daora
Ann s-a h uile taobh g'a falluing ;

Hem o, &c.

Cuiridh iad i air na cláduibh,
'S áluin i 'nuair theid a tarruing.

Hem o, &c.

'S i bu mholaiche na 'n líon
Is fhearr tha cinntinn aig na Galluibh.

Hem o, &c.

Bhiodh aice dá uan fa' bhliadhna,
'S bha h uile h aon riamh dhiubh fallain;

Hem o, &c.

'S 'nuair a thigeadh míos roimh Bhealltuin,
B' fheairde mi na bh' aice bhainne;

Hem o, &c.

Chumadh i rium gruth is uachdar,
Air fhuairid 's g'am biodh an t earrach :

Hem o, &c.

Dh' fhoghnadh i dhamh-fad an t samhruidh
Chumail annloin rium is aran.

Hem o, &c.

Cha raibh leithid chun an eadruidh
Am fad is freagrach do Mhac Ailein.

Hem o, &c.

Bhiodh i air thoiseach an t sealmhainne
A' tighinn 's a' falbh o'n bhaile.

Hem o, &c.

'S mise fhuair an sgobadh creachuidh
'N la a leag iad i san ranuich:

Hem o, &c.

'S tric tha mi 'g amharc an áit'
Ann raibh i bláth, 's i call a fola :

Hem o, &c.

'S ann san fhraoch aig taobh Uillt-ghartain,
Rinn i 'n codal as nach d' fhairich :

Hem o, &c.

'S diomach mi do'n ghile-mhártuín
Bha cho'-dána 's dol 'na caruibh.

Hem o, &c.

Feuidh na h eunlaith bhi róichdeil
Ag itheadh a feóla 's a faille :

Hem o, &c.

'S cha 'n 'eil ean a laidh air fulachd
Nach raibh umad ann an cabhaig.

Hem o, &c.

Am fear ruadh a chuir gu bás i
Thug é páirt dhith chum na garuidh.

Hem o, &c.

'Nuair a ránuig mis' an ár-fhaich',
Cha raibh láthair dhiot ach faileas ;

Hem o, &c.

Bha na cnaimhean air an lomadh,
Is bha 'n olan air a pealladh.

Hem o, &c.

O'n a chaill mi 'nois mo chaora,
'S colfach a m' eudach bhi tana :

Hem o, &c.

Cia leis a nítear dhamh cóta,
O nach beo a' chaora cheann-fhionn.

Hem o, &c.

H uile bean a th' ann a s dúthaich,
'Tha mi 'n dúil ann dúrachd maith dhamh ;

Hem o, &c.

'S theid mi dh' iarruidh na faoidh-chlóimhe,
Air mnathan cóireadh an fhearain.

Hem o, &c.

'Taoghluidh mi air Inner-ghíneachd,
'S innfidh mi na bhios air m' aire ;

Hem o, &c.

Gheibh mi tlám a chlóimh nan caorach,
O'na tha mi dh' eudach falamh :

Hem o, &c.

Gheibh mi rúfg ann Tigh-na-fróine
O'n mhnaoi chóir a bha san Arrar.

Hem o, &c.

Ann Gleann-ceitilein an fheoir
Gheibh mi na rúifg mhóra, gheala.

Hem o, &c.

Gheibh

Gheibh mi lán na slige-chreachuinn

O nion-Dónuil ghlais an drama ;

Hem o, &c.

Cuiridh mi fúd thar mo rúchan,

'S fheaird' a ghiúlaineas mi 'n eallach,

Hem o, &c.

Ruigidh mi bean Cheann-loch-éite,

Tha mi 'm éigin, 's cha bu mhaith lea' ;

Hem o, &c.

Gheibh mi uaipé tlám a dh'fhaidhe,

Tlám eile a thao' bhi 'm cháraid.

Hem o, &c.

Their an té tha 'n Guala-chuilin,

'S mór is doilich leam do ghearan ;

Hem o, &c.

Bheir thi nuas an t uisge-beatha

Dh' fheuchain an crath é dhiom an smallan.

Hem o, &c.

Their gach té tha 'n Druim-a-chothuis,

Gheibh thu rud, 's gur maith an airidh :

Hem o, &c.

'Nuair a theid mi dh' Inner-chárnain,

Cha leig aon té th' ann mi falamh.

Hem o, &c.

'Nuair theid mi 'n bhail' tha láimh ris,
Gheibh mi tláman ann 's gach talla.

Hem o, &c.

Cha'n 'eil té tha 'n Daile-'n-easa
Nach d' theid mi 'm freasdal a ceanail.

Hem o, &c.

Thig mi dhathigh leis na gheibh mi,
Is tomad deth co-mhór ri gearran :

Hem o, &c.

Foghnuidh fúid damh cór as bliadhna
Chumail fniamh ri nian a' bharain ;

Hem o, &c.

'S 'nuair a theid é fuidh na spáluibh,
Ni thi fábhór rium a bhain-fhítheach.

Hem o, &c.

'S ioma' té ni eudach guamach
Ach cha luaidh i é gun chearthar.

Hem o, &c.

Th' uile gruagach tha 'n Gleann-éite
Dh' fheumainns' iad a thigh'n do'n bháile ;

Hem o, &c.

'S 'nuair a chuireas mi air féol iad,
'S ann a theid an cló' a theannadh ;

Hem o, &c.

'Nuair

'Nuair a theannas iad re fúchdadh,
Cha bhi túchadh air an anail ;

Hem o, &c.

'Nuair a shuidheas iad air cléidh,
Gu'n cluinnt' an eughach thar na beannuibh ;

Hem o, &c.

'Nuair a sheinneas iad na h órain,
Cuiridh iad na h eoin ann crannuibh ;

Hem o, &c.

'Nuair a theannas iad ri luinneag,
'S binn' iad na guileag na h cala :

Hem o, &c.

'S mór is binne fuaim nan níonag
Na ceól píob air thús a' phannail ;

Hem o, &c.

Bithidh a túrn ann láimh gach té dhiubh,
'S bithidh a beul a' feinn na h ealaidh ;

Hem o, &c.

Té ri búrn, as té ri móinidh,
Té a' cur seól air an ainneal,

Hem o, &c.

Té 'ga phostadh ann an túbadh
Té 'ga luidreadh, té 'ga ghlanadh,

Hem o, &c.

Dithis 'ga fhlachdadh gu láidir,
Dithis 'ga fhásghadh gu gramail,

Hem o, &c.

Ach mu'n cuir iad as an láimh é
'S cinnteach mi gu'm fás é daingean ;

Hem o, &c.

Theid a thiomachadh air bráighidh
Gára-cháil air am bi baran.

Hem o, &c.

Mur d' thig e 'm ionnsuidh an táileir,
'S nár dha é 's gu'n d' thug finn bean da.

Hem o, &c.

'S ann an fin a theid mo chómhach
Leis a' chlóimh a rinn mi thional.

Hem o, &c.

Gur mise tha gu duthach
Ri cumha do 'n chaora cheann-fhionn,

Hem o, &c.

'S beag an t ionghnadh dhamh bhi doilich
Mulad a bhi orm as faran ;

Hem o, &c.

'Nuair a shuidheas mi air tullaich,
'S turaman a bhios air m' aire,

Hem o, &c.

A' cuimhneacha' coslas na caorach
Nach raibh h eug'as ann fan fhearan :

Hem o, &c.

Bha i riathach, 's bha i lachdun,
Bha i cais-fhionn, 's bha i ceann-fhionn ;

Hem o, &c.

Bha i croidh-fhionn, 's bha i bótach ;
Bha geal mór air bár a breamain.

Hem o, &c.

'Nuair theid mi fhealltuinn nan caorach,
Iundraichidh mi chaora cheann-fhionn ;

Hem o, &c.

S' misde mi gu'n d'rinn i m' fhágail,
'S b'fheairde mi i 'm fad 's a dh'fhan i ;

Hem o, &c.

Cha do leig i riamh an fháiling'
Ann am árdaich, 'n fhad 's a mhair i ;

Hem o, &c.

'Nuair a rachuin chun na h áiridh,
Chuireadh i na tráighean tharum,

Hem o, &c.

'S ro-mhaith thogadh i na páisdean,
Bhiodh iad fáthach 'nuair bu mhaith leam.

Hem o, &c.

'S mise bha air bheagan faothreach
'M fad 's a bha mo chaora mairtheann :

Hem o, &c.

O'na tháinig ceann a faoghail,
'S eigin damh bhi daor fa' cheannachd.

Hem o, &c.

Gu'm bu flán do'n cháta' chaorach
As an d' tháin' a' chaora cheann-fhionn ;

Hem o, &c.

'S an té e'n d'fhuaire mi i 'n toiseach,
'S ro-mhaith chofainn i mo bheannachd.

Hem o, &c.

Beannachd leis an rud a dh'fhalbhas ;
Cha 'ne 's fhearr dhuinn ach na dh'fhannas ;

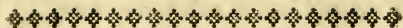
Hem o, &c.

'S fhearr bhi crìodhail leis na dh'fhuirgheas,
Na bhi tuirfeach mu na chailleas.

Hem o, ho io, ho ro chaora cheann-fhionn,

Hem o, ho io.

O R A N XXI.

Oran luaidh.

HO ro gu'n togainn air hùgan fhathasd,
 Ho ro io mu'n d' theid mi laidhidh;
 Ho ro gu'n togainn air hùgan fhathasd.

Togamaid fonn air luadh' a' chlóthlain;
 Gabhaidh finn ceól, is órain mhatha.

Ho ro, &c.

B' fheaird' an clóth bhi chóir nan gruagach,
 A dhéanadh an luadha' le 'n lamhan;

Ho ro, &c.

'Nuair thionndaidheas iad air cléidh é
 Chluinntes fuaime gach té dhiubh labhairt.

Ho ro, &c.

Orain ghrinne, bhinne, mhíle,
 Aig na ríobhainean 'g an ga'ail;

Ho ro, &c.

Luinneag ac' air luadha' 'n eudaich,
 Sunndach, faothrachail ri maitheas.

Ho ro, &c.

An

Thogamaid fonn gu ceólmhar, eu-trom,
Air a' chlóth bu daoire dathan.

Ho ro, &c.

An cloth brionnach, ballach, ciatfhach,
Triuchanach, fíallagach, gathach ;

Ho ro, &c.

An clóth taitneach, basach, boifgeil,
Laisde, daoimeineach, 's é leathan.

Ho ro, &c.

Gu'm bu flán a bhios na caoraich
Air an dh' fhás an t eudach flathail.

Ho ro, &c.

Beannachd aig an láimh a shníomh é ;
'Si rinn gníomh na deagh bhean-tighe :

Ho ro, &c.

'S ann is colsach ris an t síd é
Dh' fhág i mín é, 's rinn i maith é ;

Ho ro, &c.

Snáth co-rithinn ris na teudan,
'S é co'-réidh 's a dh' fheudta shnaitheadh :

Ho ro, &c.

Cha raibh pluc, no meall, no gaog ann,
No gíog chaol, no fliasuid reamhar.

Ho ro, &c.

'Nuair a theid an clóth a'n mhargadh,
'S é ni 'n t airgiod air an rathad.

Ho ro, &c.

Cha bhi flat a síos a chrún deth,
Miann gach fuil é ann fan fhaidhir.

Ho ro, &c.

Cha bhi fuirighich' ann fan dúthaich
Nach bidh 'n dúil ri páirt deth fhaighin.

Ho ro, &c.

'S ann tha 'n toil inntin eudaich
Aig na daoine' a bhios 'ga chaithe'.

Ho ro, &c.

Thogainn am fonn a dh'iaradh póitear,
Is luaidhinn an clóth bu mhiann le mnathan.

Ho ro, &c.

'S olc an obair luadh' no fúcadh,
Ma bhios túchadh oirn' le padhadh.

Ho ro, &c.

Chuireadh é funnd air muintir óg,
Suidheadh mu bhórd ag ól gu latha

Ho ro, &c.

Puinse le gloinneachaibh lána,
Deochanan-fláinte 'gan gabhail;

Ho ro, &c.

Greis air fíon, is greis air brandaidh,

Greis air dram do'n uisge-bheatha,

Ho ro, &c.

Greis air fídhleireachd 's air damhsadh,

Greis air cantaireachd 's air aidhear;

Ho ro, &c.

'Nuair theid stáirn ann áird an aodain,

'S ro-mhaith 'n t àm do dhaoinibh laidheadh.

Ho ro, &c.

C R I O C H.

